

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

30241

Vol. 9.

జెన్నవట్టణము 1922వ సం॥ నవంబరునెల 27-వ తేది సోమవారము

No. 199

నంపుటము ౯

జుండుభి నాచు సంపత్తురము, మార్గశిరమాస శుద్ధ నవమి ౯.

సంచిక ౧౯౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దనూదినిగల మాయమందుగాడు. సకలమందులవలన మోసముగలుగను. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

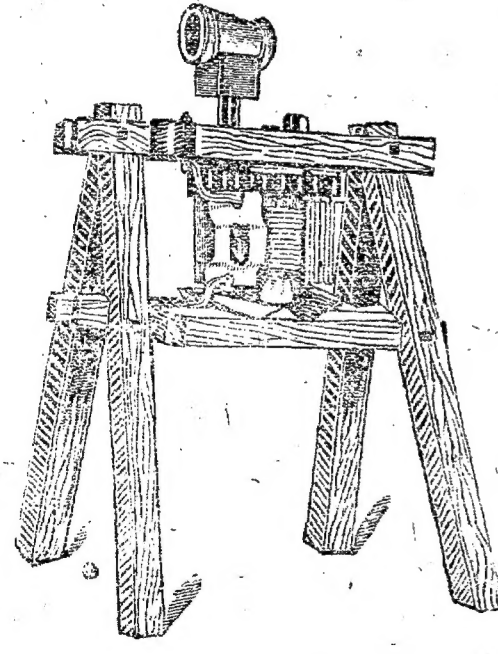
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక. నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ది క్రౌన్ ఎంజినీరింగు అండు ఫౌండ్రీ వర్కుసు అండు కో,

The Crown Engineering and Foundry works & Co.

వర్కుసు: 117 బాన్త్రా రోడ్డు, హూరా. 3 రోల్లర్లు గల చెరుకు మిల్లులు.

Works: 117 Bantri Road Howrah.

అన్నిరకముల ఎంజిన్లు పోత పోయబడును. ఘానీలు నారయంత్రములు న్యాయమైన ధరప్రకారము విక్రయించబడును. నారమిల్లులు తేయాకుతోటలు కొల్లియ మునిసిపాలిటీలు, జిల్లాబోర్డులు, మొదలగు వాటికి కావలసినవికూడ పంపబడును. చెలుకుపంట సమయము సమీపించుచున్నది గాన మీరు చెలుకుయంత్రములకు ఆర్డరు పంపుటకు ఇదియే తగినసమయము. యిప్పుడే ఆర్డరులను పంపిన మేము సకాలములో యంత్రమును సరఫరాచేయుటకు వీలుగా నుండును. మేము యిప్పుడు అనేకయంత్రములను సరఫరా చేసియున్నాము. అన్నియు తృప్తికరముగా పనిచేసినట్లు మా కాలాచారులు వ్రాసి యున్నారు. (384)

పనితరమునందు శ్రేష్ఠత్వము, సకాలమున సరఫరాచేయుట పటికే పూచీ నిచ్చెదము. ధర యతర వివరములు తెలియగోరువారు మేనేజరుకు వ్రాసి తెలుసుకొన గోరెదము.

ఇదివరలో గమనించకుండిన

తప్పుక దీనిని గమనించ ప్రార్థింతులు కావలదండలు, అరకానులదండలు, గజ్జల పట్టెడలు, పలురకముల గడియారము గాలునులు, అడ్డిగలు, మొలత్రాడులు, వంటిలు, వడ్డ్యాణములు మున్నగునట్టి వారి వారి కోరిక మేరకు అతిశయలో తయారు చేసి యివ్వబడును. (2) మొదటిరకం వెండికి బంగారుకు పూచీ లున్నవి. ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలువర్తకులు, 25, చై నా బజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

గొప్ప భగవంతుని! జాతకరత్నము

PART I జన్మవర్తమాన పుట్టికేసీ దేశ మున్నగునవి తేదీ సంత త్వర ఫలితములను క్యాంక్షర రీతిగలతో సహా యెన్ని సంత త్వరములైనను జ్యోతిష్యుని సహాయము లక్కర లేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనుటకు. భవము, శుభాశుభ, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములలో మీ మీ భారతములను మీరే వ్రాసికొనుటకు. ఇది యింటిజ్యోతిష్యుడు. దీని వెల రూ 2-0-0, నెలంఖరులోగా కొనుపారికి 1-0-0 మూత్రపే మలయవో వాతకములు సరసమైనభరతు పంపబడును. (164) గ్రేవ్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖరీంకోట, పరభాషాభివృద్ధి.

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజీయము. మేహరోగ ప్రకరణము

419 వ. భట మధమహాశంకరు సుబోధముగ తరతరములుండి అశ్వశైల్యము ఉపయోగించుచున్నారు. ఇంకొక టీసు, అష్టాంగ, నిర్భయక మొదలగు వ్యాధులలోనూడ మిక్కిలి అనుకూలము బలవర్ధకము రక్తమును పుద్గితమును. ఇందు కేళిపుటాభకము, బంగారము, ముగ్ధము, కంక భస్మము, కాలరహిత, ఇత్యాది విలువల ఔషధములు కలవు.

20 మూలముల వీటి 1 టీసు రూ 5-0-0 కొనుపరుచుకో వుండవచ్చును. ఇది వివరించుచున్నది.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్

వనూలైన మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 వానిస్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు-మదరాసు

నిర్దుష్టమైన కాస్త్రీయ ఔషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

ప్రచురణలు:— (1) నెం 149 హైకోర్టు తిరువల్లి కేజీ. (2) 402, మింటుప్రీటు బి టి మద్రాసు. (3) నెం 2, బహదూర్ రోడ్డు రాయచేట్ల. (4) హైకోర్టు. తిరువల్లి.

శాస్త్ర సమీక్ష మైన జ్యోతిషము

మీ జాతకము నాని కయము నామము గాని శంఖుకు కదిలి చెప్పబడిన జ్యోతిషముగలవలెనే వచ్చుల కనాదని చేసి దీని విద్యుత్తులకు సువర్ణపు ఫలము ప్రాసిన రూ. 1.8-0 జ్యోతిషములను మహాభాగ్యములు రూ. 8. 2 క మహాభాగ్య అంబరశలక ఫలములు ప్రాసిన రూ. 5. శ్రీధర్మశాస్త్రముగలది చేయవలెను. అంబరశలక పోస్తు. (గోదావరి జిల్లా.

THE BENGAL COTTON WOOLLEN LTD MILL LTD,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Dutt and Co.

CALCUTTA,

చాటుపద్యములనుంజరీ.

ద్వితీయ భాగము

పెం రూ. 1-0-0. ప్రతి పేజీ ప్రతి రూ. 1-10-0.

మూల్యాంశములు - పెం 0-4-0.

ప్రకాశకులు: ముద్రామంజరి మేనేజరు,

(147) తిరుపతి క్లబ్, మద్రాసు.

కట్టలూ? కత్తులూ?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు.

ప్రతిదినికీ మరల భాష. (8785)

వికటి తెప్పించి చూచిన దానిమీద మాకే తెలియ గలదు.

పెం 5-0-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు.

రెండు తక్కువ భాషల గాని, ఎక్కువభాషల గాని కావలసిన దేవులు తయారుచేయించి పంపగలము. ప్రతీటి కట్టలూ మేము భారతవస్తుభవనము బెజవాడ.

"స్వరాజ్య" పిరాబిల్లలకు

సోల్ ఏజెంట్ కాలనీమిలి మరట్టులు (841)

1911 నాటి కనుమరు పెం 80-వ తేదీలో అభిరేచి.

ఇప్పుడు అందరికీ పంపబడును సీరా ఎన్నిటిలోను అతిసరస మైనది. మిగుల శ్రేష్టమైనది. ధర బ్లాష్టాక్ 6 గ్రాములు 0.14-0, 12 గ్రాములు రు 1-8-0, 36 గ్రాములు రు 4-0-0, ఎటువూ 6 గ్రాములు రు 1-12-0, 12 గ్రాములు రు 8-4-0, 33 గ్రాములు రు 9-1-0. పోస్టు, ప్యాకేజీ భర్తలు చేయవలెను.

Swaraj Ink Factory,

17/3 (7) Cornwallis Street, Calcutta.

తెలుగుప్రసిద్ధి (157)

చర్చించుచున్న తెలుగుప్రసిద్ధి మేధావలన భాషగా 8 దినములలో నడుచును. కుద్ద చరమానికలచే చేయబడిన ఈ పాదములు యుద్ధశక్తినికలచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానివో ధరకు రెండేండ్లు చెల్లించవలెను. యిద్దీ 1-కి. పి. పి. భర్తలలో నున్న రూ. 8. ఉత్తములు ఇంగ్లీషులో ప్రకటనలను.

HAKIM ABDUL HAJI,

P. O. Kamtaul,

Darbhanga R. O. O.

రత్న పురంశ లేహ్యం

శాస్త్రములను అభివృద్ధిచేయుటకు, చరిత్ర కాలములు చూడ, కలిగిన కుత్సకమును పోషించి బలములను చేయును. ఈ మూలకావ్యము తెలియజేసినది, విశేషించి ప్రాచీన నవ చరిత్రను. కే 1-5 రు 2-4-0 లు. కొనుగోనికి కట్టాను ఉంచుము.

వట్టాభిరామ పైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మీ జాతకము

మీ జాతకమును చూచి కనుగొనిన సంఖ్యలు తెలుపవారిగా ప్రాయశాచిత్యము రూ. 2/-, కేవలసంఖ్యలను చూడ అంత గ్రహంలో ప్రాయశాచిత్యము రూ. 5/-, ఇతరగ్రహముల మీద మంత్రాలతో ప్రతి సం. రెండుసార్లు చేయవలెను మంత్రవిషయములలో ప్రాయశాచిత్యము రూ. 5/-, బుధు, శుక్ర, సోమ, బుధు, కంబు, నివాసములు తెలుపవలెను. కే 1-5 రు 2-4-0 లు. కొనుగోనికి కట్టాను ఉంచుము. శ్రీధర్మశాస్త్రముగలది చేయవలెను. అంబరశలక పోస్తు. (గోదావరి జిల్లా.

క్యాలెండర్లు 1923

అ|| 3+2 సైజున అద్భుతపేషముగ 90 మంది దేశనాయకులు, మధ్యభారత మంత్ర కిరి టము ధరించినట్లు అందమయిన రంగులతో ముద్రించబడినవి. కాపీ 1కి 0-12-0 వర్తకులకు, యేజంట్లకు మంచిమీషను యిచ్చెదము. వివరములకు వెంటనే వ్రాయుము. 484

స్వదేశీస్టాంపు 82 చె నాబజారు, మద్రాసు.

గొప్ప రైస్ మిల్లు

వర్తకులకు మంచి లాభము

దినమునకు 800 బస్తాలధాన్యమును విత్తముగా మార్చగలది. కాలువలు, రైల్వేస్టేషను, జనరల్ రోడ్డు మొదలగు రవానా సౌకర్యములు గలది.

28,000 (యరదది యెమిడివేల) బస్తాల ధాన్యమును నిలకడయ్యగల ధాన్యపుకొట్టు, అఫీసు, బంగార, 800 బస్తాల ఉప్పుడు ధాన్యమును అరబోయుటకు తగిన వికాలమును కల్గియు, మొదలగు అనేకసదుపాయములు కలిగియున్నది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇ. డబ్లీవ్ కంపెనీ రైస్ మిల్లు లాభోత్పాదకము 8 తారీఖున, మిల్లునకు 5 సంవత్సరములకు మించని కాలమునకు అద్దె కీయబడును.

ఇతరవివరములకు: "వెక్టరి, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇ. డబ్లీవ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, కవులనగ, కృష్ణాజిల్లా యని వ్రాయవలెను.

కానూరి, దామోదరయ్య

కార్యదర్శి

అపూర్వ రాజకీయ గ్రంథములు

1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు)	1 8 0
2. లిలకమహాశయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు	2 4 0
3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము	1 8 0
4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము)	1 0 0
5. స్వరాజ్యపతాకము	1 0 0
6. సంస్కారణి	1 0 0
7. స్వరాజ్యధ్వజము	0 12 0
8. స్వరాజ్యరథము	0 8 0
9. గాంధీ మహాశాయము	0 8 0
10. ఆలీప్రభులనిర్భూధము	0 10 0
11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము	0 8 0
12. నిరాకరణోద్యమతత్వము (ఆంధ్రమాను)	0 6 0

అప్రదేశమున ప్రకటింపబడు రాజకీయగ్రంథము లన్నియు మావద్ద దొరకును.

(402) ఉపేంద్రప్రచురణాలయము,

17, నారాయణ మొదలిబిది మద్రాసు.

ముఖ్య గమనింపు (2945)

మోగ్యతాపత్రములు

(1) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తయ్యాగ్ధిచే భాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశీపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాలు' వారిచే నేను అస్త్రాంత్యూర్ అను దివ్యవృద్ధిమును నేవించుట చేతనే నేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధితో సోభ్యముగా నున్నాను.

తెంకూరు } 4-8-20 ఆర్. ఎన్. చట్టి

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్గులులపాలిటి కంజీని: మేనూరు, నిక్కాక, కుత్త వస్త్రము, నిస్సత్తుర, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని పొంది మంచి బలమును, యశస్సును, కాంతిని, పిద్యవృద్ధిని, కంఠాన పౌష్టిని, కలిగించు వర్తప్రసాదము. 2 దబ్బీలు చాలును. 20 రు దబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (3351)

రోజుపుష్ప లేహ్యము: ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము. 15 రు దబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0

ఫి. పి. ఆంధ్రో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేసి, నెల్లూరుజిల్లా.

డాక్టరు పి. వి. కృష్ణారావు

ఎం. బి. ఎస్ గారు

వెల్లులిరసము (గార్లికు) మహిమ

శస్త్రచికిత్సవలన కుదురని

ప్రణమును మాన్పుట

మైసూరు రైల్వేకంపెనీవారి యుద్వోగియును నోకరి భార్య శ్రీమతి వెంకమ్మగారు అను-28 ఏ ద్దయునుగల శ్రీమతి ఎడమచేతి రొమ్మునందు కణము కలిగినది. ఇట్టి కణము ఎడమ ప్రక్క ఊపిరితిత్తిలోనికి గూడ వ్యాపించెను దానితోనండి చేయ వచ్చుచుండెను. ఆమెను 1922 జనవరి 28 వ తేదీని రాయపురము వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి. ఆచట నామెను యనుపేషెంటుగానుంచి శస్త్రముచేసి 5 నెలల 15 రోజులు చికిత్సచేసినను కుదురలేదు. అందువలన నటనుండి వెద్యులు జనరలు హాస్పిటాలకు పంపిరి. అచట 15 రోజులు చికిత్సచేసినను కుదురనందున వారు తమ వల్ల కాదనిరి. ఆమెకు ఎఫ్. 39 డిగ్రీలకు తగ్గకుండ జ్వరము కాయముండెను. అది 40 రోజు కొన్ని వేళలలో అనగా సాయంకాలము ఎఫ్. 102-4 డిగ్రీలవరకును గూడ పెచ్చుచుండెను. జూలై నెల 24 వ తేదీని ఆకస్మికముగా నామెను చెన్నైవైద్యశాలకు (మెడికల్ కాలేజీ ప్రాథమిక) లో బోధకులుగానున్న డాక్టరు పి. వి. కృష్ణారావుగారిచేతను గొనివచ్చిరి. ముమ్మాటినువలె చికిత్సవలన లాభములేదని గ్రహించి కృష్ణారావుగారు వెల్లులిరసముతో చికిత్స ప్రారంభించి ఆ పుష్ప వెల్లులిరసము నుండి (గార్లికు) రసము తీసి దానిని 5 రు ది పోసి అరగమును 5 నిమగ్నమునపు ఆగాయమున యింజక్షన్ చేసిరి. ఆరేతిగా 6 రోజుల కొకసారి ఉల్లిరసమును గాయములో నెక్కించుచు అనదిసమున క్రిమిసంహారక ద్రవములతో నా భాగమును కుభ్రపరచుచుండిరి. ఇంజక్షన్ నువలన ఆరగంటుల పిచ్చుట ఉష్ణము ఎఫ్. 108 డిగ్రీలవరకు పెచ్చి మరునాడు కొద్దిగా మూడవ నాడు పూర్తిగా తగ్గి మా మూల్యానికి వచ్చుచుండెను. ఈ రేతిగా మొదటి 8-4 యంజక్షన్ నులకు జరిగినది. ఉదయమున వెంపరేచరు వార్డులుగానే యుండుచు సాయంకాలమునకు ఎఫ్. 99.4 డిగ్రీలవరకు పెచ్చుచుండెను. మరెండు యంజక్షన్ నులతో సాయంకాలము గూడ జ్వరము నిలిచిపోయినది. గాయము మానవారంభించినది. రెండువార్డుల ఎరుపు మానటకునడ సాగినది. పెటెంబరు 15 వ తేదీనాటికి అనగా ఒకనెల 23 రోజులకుగాను ముపూర్తిగా మానిపోయినది. ఇప్పుడు వెల్లులిరసమును కొద్దిమోతాదులుగా నామెచే త్రాగించుచున్నారు. అని యొకరు మాకు వ్రాసిరి.

మా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

నా పర్యటన ఫలితములు తృప్తికరముగా లేవు. మా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు తృప్తి అవ్వ ఇండియా క్రికెట్ కమిటీలో నిట్లు చెప్పిరి. శాపర్యటన ఫలితములు తృప్తికరముగ లేవు(?) కృష్ణారావుగారు నుండబాలవనిగూడనే తలచియేయుంటిని. భారతదేశము పట్ల విశేషజాభిప్రాయము ఇన్ని దినములు ప్రతిపాదమునో లేక ఆప్రధానముగనో నుండెను. కణముపే యుద్వ్యయము ఫలితవలయు నన్న సురుస్థి అనుగదగినది కాదు. నేను తిరిగించిన దేశములం దెల్లదల ప్రజలు సాహసూతి నే జూపుచువచ్చియున్న రాసురాసు మన కనుకూలమగు ఫలితములే కలుగవచ్చునని తలంచెద.

ఎన్నికలందు పాల్గొను హక్కు కలిగి లేదు కాని మనవారు యోగ్యమువలన బాధపడుచుండలేదు.

భౌతికదృష్టిని పరికించిన భారతీయులు నిస్సంశయముగ చాల బాగుగ నున్నారు.

కేవల వర్ణభేదముచే భారతీయులు రాజ్యాంగ ప్రతిపత్తి బడయుటనుండి ఆటంక పడుటచే రనుమాట యాభారము. ఆర్థిక విషయముననే విశేషములు భారతీయులను చిక్కులు పెట్టుచున్నార. ఆచటి భారతీయుల విచారించిన వారు గూడ నీ విధమున నభిప్రాయము నే యిచ్చిరి. కనుచూచిన అన్నివలన రాజ్యముల కెల్ల న్యూజీ లేదు ప్రజలు చాల సద్భాగము, కరుణ కలిగినవారలు. అప్పుట భారతీయులు ఎన్నికలందు గూడ పాల్గొను అధికారము కలిగియున్నాడు.

భారత సేనా సంఘము వారు

శాస్త్రిగారి సభిసంబంధము

భారత సేనా సంఘము వారు శాస్త్రిగారి సభిసంబంధము తుక్ర వారము సాయంత్ర మొకసభ చేసిరి. సర్, నారాయణ చంద్రరాయగారు సర్ డిప్యూటీ చానాగారు సభనలంకరించిరి. భారతీయుల విషయమై విశేషములందు కృషిసల్పించుటకు శాస్త్రిగారి సభిసంబంధము సుఖవ్యాసము లొసగబడెను.

ఫ్రెంచి చంద్రనగరము

స్వాతంత్ర్యసమరము

ప్రతివ్యక్తి ప్రతిదేశము స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచున్న యీ కాలమున అధికారమును ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి యుండుట బంధించు నీ కాలమున, పాశ్చాత్యదేశములలో ప్రాముఖ్యముగాంచిన దేశములలో నొకటి, ప్రజాస్వాతంత్ర్యము స్వాతంత్ర్యమును స్వాతంత్ర్యము సాధ్యత్వము గలదని తలంచుచున్న దేశము, వైరులను గూర్చుటలో నకత్రిమానమగు దైర్యము జూపి రజరంగమున నిహతులై తమయోజనములను ప్రజలయొద్ద కేల్పింప ముగ ప్రవర్తించుట విచిత్రముగ కన్పింపకమానదు. ధర్మము కొరకై స్వాతంత్ర్యముకొరకై 14-వ లూయిరాజును మేరి అంటియానెలు తలల నే దేశములు క్రొంచితో, స్వాతంత్ర్య సమరముల దిశకరజాతులను నుమూ రొక నందియేబడి సంవత్సరముల కాలము ఏదేయులు సాయపడుచుండినో, ఆదేశముల మాతృభూమియగు ఫ్రాంసునుగూర్చి, యాశోభుండు స్వాతంత్ర్యమును మొట్ట మొదటిటి ఫ్రాంసునుగూర్చియు వ్రాయుచుంటిమి. ఇతర దేశములకు స్వాతంత్ర్యము నిప్పించినదేశము తన యెలుబడిలో నుండు ప్రదేశములో నే యూరోపియనులకును, అచ్చటనే పుట్టినవారికి నీయోజక స్వాతంత్ర్యమునందు భేదముల గల్గించుట మిక్కిలిదుర్దృష్టకర మనకతప్పదు.

సార్వభౌమనియోజకాధికారము కర్వోత్కృష్టమైనది. అట్లా-కుల, కర్ల కుటుంబ, విద్య, ధన, మున్నగు వివక్షతలు గల్గిపడరానినీ నియోజకాధికార ముండుట. స్వదేశమునందును దేశాంతరములందలి కనరాజ్యములందును సార్వభౌమ నియోజకాధికార మొనగింప ఫ్రాంసుదేశముగర్వించుచుండును. అందు కర్వమున్నను ప్రజలు ఫ్రెంచిహిందూస్థానమునం దనభవించెడి యధికారము కల్పితమైనదని యెంచుకొనెను. స్వాతిను ఫ్రెంచుకొక దేశభూమి నెన్నుకొనటయందుమాత్రము ఫ్రెంచిహిందూస్థానపు పౌరులకేయధికారముగలదు. మిగిలినవారియందెల్ల ఈ సమత్వము వట్టికల్ల.

భారతదేశమునందు వచ్చుచున్న నుండు చిన్నభాగములుగాక ఫ్రెంచివారికి ముఖ్యముగ నుండునది పుదుచ్చేరి, కారికలు, చంద్రనగరము, మాహి, ఏనా- ఈ అయిదుభాగములు కలసి నెనెలు కొక ప్రతినిధిని దేశభూమిల చేరువ కొక ప్రతినిధిని ఎన్నుకొనవచ్చును. ఇది గాకను, మీర స్థానిక మునిసిపల్ సంఘములకును, పుదుచ్చేరిలోని సాధారణ సంఘములకును ప్రతినిధుల నెన్నుకొని పంపవచ్చును.

ఫ్రెంచి హిందూస్థానమునందలివాస్తవ్యుల కెల్లరకును కమాన ఎన్నికాధికారము గలదని ఇతరులు తలంచుచుదురు. కాని బ్రిటిషుహిందూస్థానపు ప్రజలకుం నధికారములందు దివి యెందుకును పనికిరావు. ఫ్రెంచి హిందూస్థానమునందు నియోజక జనాభిజనము రెండుండును. యూరోపియనులకును యూరోపియనుల సంతతివారికి నుండునది మొదటి జాతి. అగలు అగ్రదేశములందు పుట్టినవారికై (కేటివులు) ఈయొక జాతికి యుండును. ఏజాతికి అందు కనీసము 20 మంది నియోజకులు లేవన, అజాతికు నిలువయుండదు. ఇదియు ఒక విధమైన సాఘికప్రాతినిధ్యము. ప్రతి ఫ్రెంచిజాతియునందును నేటివైందరకును కలసిన ఏమాత్రము ప్రాతినిధ్యముండునో, యూరోపియనులు, యూరోపియనుల కుశీలులకువారి కిదవది మందికే అపాటి ప్రాతినిధ్యముండును. ఫ్రెంచిహిందూస్థానమునందు సమత్వము ఎట్లున్నదో, దీనిని బట్టియే గ్రహింపవచ్చును. వేలకొలది మంది నేటివుల కొకపాటిస్వాతంత్ర్యము గలదో ఒక్క యిరుగది యూరోపియనులకే అంతాలదు. చదువరులే ఇందలి యాచిక్యము వారయదురుగాక.

పార్లమెంటులోని పార్లమెంటులు ఫ్రెంచి హిందూస్థానమునొక నూతన రాజ్యాంగ విధానము నేర్పించిన ఎరిమిది సంవత్సరములకు-అనగా 1907 వ సంవత్సరమునుండియే చంద్రనగరములోని భారతీయులు సమానస్వత్వములకై యూరోపియనుల గావించుకొనిరి. వేలకొలదిమంది నేటివులకును, కొలదిమంది యూరోపియనులకును నిచ్చిన మాయాస్వత్వముగాక సమాన స్వత్వముల నొసంగలేనిది వారు కోరిరి. ఫ్రెంచి భారతీయులూ యూరుగురిని, యూరోపియనులూ యూరుగురిని చంద్రనగర మునిసిపల్ సంఘమున కెన్నుకొనిరి. ప్రభుత్వ నియోజకస్వత్వము లేదు. భారతీయులు ఒక అభ్యుత్థుని నెన్నుకొనిరి. యూరోపియనుల యభ్యుత్థుని నెన్నుకొనిరి. ఇందరును మూలముగ నుండిరి. రాజీ తుదిదినదిగాదు. మునిసిపల్ సంఘము పనిని ప్రభుత్వమేదెను. పుదుచ్చేరి గవర్నరు తన అధికారమును వినియోగించి అమనిసిపల్ కాన్సిలును రద్దీపరిచి తనయిచ్చము వచ్చిన వారిని కొందరిని కొత్తగా నియోజించెను. కాని యూరోప్రికాన్సిలు నియమిత కాలము ఆత మాసములు కాగానే, ఎన్నికలు జరుగవలసినవైచును. వెనుకటి నాటికప్పుడు మరల రెండు మారులు, మూడు మారులు జరిగెను.

మంచితరుణము! ఆంధ్ర పత్రిక త్వరపడుడు!!

ఉగాది సంచికలు

(1911 మొదలు 1921 వరకు)

1-కి ఆ. 0-6-0 చొప్పున కొలది ప్రతులు మాత్రము

మా యేజంట్లవద్ద దొరుకును

తిరుగా అచ్చుపడనేరవు పోస్టు ఖర్చులు వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

ఇట్లు చంద్రనగర అభ్యుత్థులుగ నెన్నుకొనబడినపుడు సీనియరుగ నుండువారిచే యభ్యుత్థు డగునని చట్టము గలదు. కాని కొద్ది ఈ విషయము తీర్మానించవలసియుండె, అట్లేమియు చేయలేదు. నియోజక జాతికి ఒకటిగనన్న యూగడవిద తప్పదని భారతీయులు మరిత తీర్మానము వాందోలేనదేసిరి. ఫ్రాంసులో నయిత మాం దో లేన చేయ న లేనని నిశ్చయించుకొనిరి. యూరోపియనుల కప్పుడు భయము గలిగెను. చివరకు 1912 లో అందరకు కలసి అభ్యుత్థులదనికి యొక భారతీయుని నెన్నుకొనిరి. యద్దములకుల ఎన్నికల పోరు తీవ్రత తగ్గెను. కాని యద్దము మిగియగనే వెనుకటి యల్పానామ మరల ప్రదర్శన మయ్యెను. కనుకనే అభ్యుత్థులకు నుండేదరలే నని యూరోపియనులు మార్భ్యము వహించియున్నారు. యద్దము ఆగిన తరువాత, మునిసిపల్ కాన్సిలునందు రెండుమారులు ప్రతిష్టంభన కలిగెను. మరల ఎన్నికలసమయము ఏతేరిచినది.

ఈ ధర్మసమగ్రతెలులారు, దీనిని బ్రిటిషు హిందు స్థానములోని అసహాయాధ్యయమునంటి యూరోపియనుల క్యవన వారించుచు ఫ్రెంచి యధికారులకు దుశ్చిన్లు సేయ మొనరిడిరి. కాని వాస్తవముగ చంద్రనగరవాస్తవ్యుల కే యసహాయాధ్యయముతో కేలాటి సమభమును లేదు. ప్రస్తుతముండే సార్వభౌమ నియోజకాధికారము వాగుగ లేదనియు, వానికి సంబంధించిన చట్టములను సవరించి ఫ్రెంచి భారతీయులకు నిజమగు స్వాతంత్ర్యము నొసంగవలెననియు, ఫ్రాంసుదేశమునకు తెలుపుటకే ఈధర్మసమర ముద్దేశింపబడినది-ప్రాండర్లవేరు.

రావుసాహెబు మధుర ప్రసాదు శాసనసభ ఉపాధ్యక్షులు

నాగపూరు, నవంబరు 24:- నాగపూరు కిశ్వవిద్యాలయతీర్మానము వాసి మరియొక లేది చర్చించవలసినదను సవరణ సభ వారంగీకరించనందున దీక్షితులుగాదు తమ ఉపాధ్యక్షులద వికి రాజీనామా సవరించుకొని యుండిరి వారిస్థానమున రావు సాహెబు మధుర ప్రసాదు గారు నియోజింపబడిరి.

గొప్ప మోసము.

అందరునెన్ను

కలకత్తా, నవంబరు 24:- రాష్ట్రీయ నాలకన్యాధికారిచే ఎ. డబ్లియూ అందరుగారి కేసు విచారింపబడెను. వీరు రోజుకు వీధిలో 10వనంబరు గృహమున కొంతకాలముండి, అందు ముందుకాపుర ముండిన హెచ్. రోగారి నామమును స్వీకరించి, వారి సంతకముచేసి 1200 రూపాయల రెండుమని యార్జుల పీసికొనిపోస్తామీను వంచించినను కేసు వీరివై మోప బడినది. న్యాయాధికారి గారు కేరస్టు కారు నెలల కరి. తీక్షణింపిరి.

పర్షియాపాగారు

బొంబాయి వారిస్వాగతము

బొంబాయి, నవంబరు 25:- నిన్నటిరోజున పర్షియాపా గారు మా. ఆగాఖాన్ తల్లిగారి యింటుండిరు వారగించిరి. తరు బొంబాయి పారిశీతులు, జొరాష్ట్రీయనులు స్వాగతప్రతులు మెగారికి సవరించిరి. పాగారు తనవారత బయలు చేపుచు ముసల్మానుల జొరాష్ట్రీయనుల నొకేభావమున జూచెనని ప్రసంగించిరి.

కాశీ విశ్వవిద్యాలయము

29 తారీకున స్నాతక మహోత్సవము

కాశీ, నవంబరు 24:- కాశీ విశ్వవిద్యాలయ స్నాతక మహోత్సవము నవంబరు 29 వ తారీఖున జరిగెను. ముగిసినపుడు వార్షికకోర్సు సమావేశమును, ఆ మరునాడు అఖిలభారత క్రైస్తవ పరీక్షా సమావేశమును జరుగును. విశ్వ విద్యాలయ యుపాధ్యక్షులే గ్రామసాధిత్యము కహించురు. అభ్యుత్థులుగాని సహాయాభ్యుత్థులుగాని వచ్చునట్లు తోచదు. రాష్ట్రప్రభుత్వక ఆదేశా సంబంధితకేముల శ్రీగంగాముగారు "ఉపాధ్యక్షులు లేమ కాలము విశ్వవిద్యాలయపక్షముననే విని యోగించవలయునని యుపహానించు రని యున్నది. ఇభ్యుత్థుల క్యవముకై కొంతభాగము మూలధనము నుండి విని యోగింపబడుచున్నందున ఉపాధ్యాయుల చేతములు కొంతవరకు కిగ్గింపవలయునని మరియొక తీర్మానము కనబడుచున్నది. వ్యయనిర్ణయసంఘము నేర్పలుచుటకై యొక తీర్మాన ముపహానింప బడినది. శ్రీలక్ష్మ ప్రత్యేకముగా సుచిత విద్యావిధాన మేర్పజుచు నరకు, విశ్వవిద్యాలయమువాడు శ్రీలక్ష్మ మూలకాఖా నొక వానిని నిర్మింపవలయునను తీర్మానము ఈకర్వర కరణుగా రుప పాదించురు. ఋణముగోసి నూతనభవముల నిర్మింపరావని మరియొక తీర్మాన మును వారే యుపహానించెదరు.

రెండవ అఖిలభారతరైల్వే యుద్యోగుల మహాసభ

వైసభ బొంబాయిలో పరేలు అను భాగమున నీ. చిఫ్ ఆంధ్రాస్ గారి యభ్యుత్థులకు జరిగెను. అభ్యుత్థులు లేమ యుప న్యాయములో బాతి మతవర్గచేతలు లేమండ పనిని బట్టి విరోపియ, ఆంధ్ర మోందన భారతీయోక్త్యులకు సమానముగ జీతముల నొసంగలేననియు, ఈ త్తర హిందు స్థానమున తైర్లలో భారతీయులను నియమించ గూడద నుట వారి యెడనవిశ్వాసము వెలిబుచ్చుటయే యగుటచేకట్టి విభేదము ఖండనార్హ మనియు, వెద్ద యుద్యోగులములకు వెద్ద జీతములనిచ్చి విదేశీయులను కప్పించి నియమించుటకన్న భారతీయులనే తయారుజేసి నియమించి రైల్వేపరిపాలన క్యవమును కిగ్గింపరలే ననియు, ఈ నూతన పూస్యునుండి పనిచేయుచున్న వారికి గాక భావికాలము వారికి మాత్రమే వర్తియ ననియు, కిరత ర గ తి ప్రయాణికుల సౌకర్యములవిషయమన నావాసీస్వము కహించుట ఖండనార్హ మని యుకొద్ది జీతగాండ్రు జీవనము జరుగనట్లుగనైన జీతము లొసంగరలే ననియు, సమ్మెలో జేరినవారు గ్రాటుయిటి (కాకరభృతి) వదలుకొన నవసరము లేదని నిష్పలుము గావించబడుట రైల్వేపని వాండ్ర సంఘముకు విజయనూపక మనియు, ఇంతటితో నూరకుండదగదనియు, తమ యూనియను రైల్వే యజమాను లంగీకరించుటకు జేతునలేనని నయచకకర్థి నకులంబింపక స్వకై వైనను క్యవం కృషి వై న ను ఆ భారత పడి ప ని చేయదగుననియు, జీతములో నుండి స. ఘనుయొక్క- చందాధనమును మింహాయిపడదన ననియు, రైల్వే యుద్యోగుల సంఘ మైకమ్యముతో తగిన కమిటీవ్వారా పరిశేయనలెననియు, బాతిమతవర్గచేతలు లేమండ అధిక విషయము ప్రధానముగ గ్రహించినయన వేరనమును భావికాలమున వైనను నొసగక తీరదనియు నుడివిరి.

కె. దొరసామయ్యగారు, వాదివకీలు,

గవర్నరు పర్యటనము

బొబ్బిలి, పల్నాటిమిడి

బొబ్బిలిలో గవర్నరు దంపతులు, బొబ్బిలిరాజుగారును 26 వ తేదీన ఆచటి పాతకాలను, చారిత్రక ప్రాముఖ్యము గల తావులను సందర్శించి, ఆచటనున్న అనుభవకీ వెల్లిరి. మహారాజా ప్రామాన్యమును తెల్లించి, పిదప పాతకాలను వెల్లిరి. ఆక్కడనుండి రాజధానివరకు రి ఫర్లాంగుల దూరములో నున్న స్మారక స్తంభమువద్దకు వెల్లిరి. ఆ స్తంభము, జనవరి 1757 లో విజయనగరం విజయరామరాజు, బుస్సీ సహాయముతో బొబ్బిలిలోని మట్టడించినందుకు జ్ఞాపక చిహ్నముగ నెలకొల్పబడినది. ఆపై రాజుగా నుండిన రంగారావు 2వ దూరు 8 గంటలసేపు పోరాడి కోట రక్షించుకొన సాధ్యముగాక, ఆగారమునకు చాచే మంచి దని తలచి, మొదలు కోటలోని స్త్రీలను, పిల్లలను చంపెను. మూడురోజు లైనపిదప, తాండ్రపాపయ్య యను సర్దారు రాజం నుండివచ్చి, విజయనగరం రాజుగుడారములో ప్రవేశించి ఆయనను చంపివేసెను. ఇందులకు జ్ఞాపకచిహ్నముగ నాస్తంభమును 1891 లో రాజా ఎ. యస్. రంగారావుగారు ప్రతిష్ఠించిరి.

ఆస్తంభముండి రాజమహాలకున, రాజసౌధమునకున వధ్య నున్న ప్రవృక్షమాలను సందర్శింప బోయిరి. ఆమహాలు 1904 న 11 వ మహారాజా శర్. వి. యస్. రంగారావుగారిచే నిర్మింపబడిన.

పిదప గవర్నరు దంపతులు రాజసౌధమున కేగిరి. బొబ్బిలి రాజుగారు ఆచట విందు కేసరి.

10 గంటలైనపిదప గవర్నరు దంపతులు నాపదామిడుగా స్పెషలు బండిలో పల్నాటిమిడికి వెల్లిరి.

పల్నాటిమిడి

గవర్నరు దంపతులు 26 వ తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు పల్నాటిమిడిలో కిగిరి. స్టేషనువద్ద పల్నాటిమిడి రాజుగారును, గంగారావు గారి కుమారులు, జిల్లా పోలీసు నూకరింకొండెంటుగారును, రాజుగారి దివాన్ గారును సన్మరించిరి. పిదప గవర్నరుదంపతులను రాజసౌధమునకు దీక్షింపి వెల్లిరి. ఆచట గవర్నరు ఏర్పాటుచేయబడిన. మందాసా, తెక్కెలి, జండిగాను, కల్లికోటరాజులు విచ్చేసిరి ఆపుకు పల్నాటిమిడి రాజుగారికి, సంకపారంశర్వా 'రాజ' తిరుదమును, సనదును, కంభములు వెలకే గవర్నరు గా గౌరవించిరి.

గవర్నరు గా రాసనదును హూకరించుచు రాజుగారు చేసిన ప్రహారీమణుల మిగుల కొనియాడి, రాజుగారు చేసిన వైద్య విద్యావ్యవస్థలను ప్రశంసించిరి. తాము స్వయముగ వచ్చి సనదునిచ్చుట కవకాశము గల్గినందులకు సంతోషమును వెల్లించు గవర్నరుగారు మహారాజుగారికి ఆయుర్వృద్ధినిచ్చి రాజధాని కృత్తిని గౌరిరి.

రాజుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు పురాతనపు ఒరిస్సా గజపతివంశమును గుర్తించి రాజప్రతినిధి తమకు రాజవీరుడను గౌరవించినందులకు సంతోషమును వెల్లించిరి. ఈవీరుడము 30 ఏండ్లక్రిందనే రాజనినదనియు, రాజవీరుడమును వెంటిండుగారి కాయుర నిచ్చినను ఇప్పుడు వెల్లింగుడను ప్రభువుగారికాలములో నది సంకపారంశర్వమునిచ్చినందులకు సంతయు కృతజ్ఞతను గవర్నరుగారికి వెల్లిరి. తుదకు గవర్నరు దంపతు లిరువురు ఎంతకార్యభార మున్నను, ఆచటికి వచ్చినందులకు మదనము లిప్పించిరి.

మున్యనిసివలు స్వాగతములు

పి. యస్. సీతారామస్వామిగారు పల్నాటిమిడి మున్యనిసివలు కాన్సిలు-శత్రువునను సి. హెచ్. పూర్ణయ్య పంతులుగారు శ్రీకాకుళం మున్యనిసిపాలిటీ పత్రమును, స్వాగత ప్రకరముల నొసంగిరి. ఈ స్వాగతములకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు గవర్నరుగారు శ్రీకాకుళమునకు రాజేనందులకు విచారమును వెల్లి, మున్యనిసిపాలిటీ రాజధాని మిగుల ప్రశంసించి, అవి చాల వృక్షములందులకు మెచ్చుకొనిరి

మున్యనిసిపాలిటీ స్వాగతప్రకరముల నందికొని పిదప గవర్నరు దంపతులు రాజుగారు, రాజ కళాశాలను జూచుటకు వెల్లిరి.

నర్ విలియం మారిస్

డిసెంబరు 23వ తారీఖున అధికారము స్వీకరించుచు కెన్సర్, నవంబరు 24:-నర్ విలియం మారిస్ గారు డిసెంబరు 23వతారీఖున లక్ష్మీవరకు వచ్చుచు, ఆరోజే నర్ హార్వర్ట్ బట్టరు గారు అధికారమువారి కప్పగించి జనవరి 2వ తారీఖున కలెక్టర్ గుండా రంగునునకు బయలుదేరుదురు.

తుపాను

అంగలూరు

ఈనెల 22 వ తేదీకి పూర్వము రెండుదినములనుండి మామూలుగావీచు తూర్పుగాలి పోయి వర్షముగావీచ సారం భించెను. ఈగాలికే ఫలాన్యభూమునకు వచ్చిన వర్షమైన నెలవైన పడ నారంభించెను. ఇట్లుండ 22 వ తేదీ బుధవారము పగలు 12 గంటలకు ప్రచండరూపముతో పశ్చిమోత్తరదిశనుండి యీ కాన్యమాలను మారి వివరీతమైన తుపానుగాలి వీర నారంభించెను. చెట్టువిరిగి నేలగుంజుచుండెను. పూరియిండ్లు కొట్టుకొని పోవ నారంభించెను. జనలు తల్లిడిల్లి తమగృహములు పోవ గ్రామములోని కెద్దవెంతుటిండ్లకు ప్రాణనంరతుడారము దాగుకొనిరి. ఆరాత్రినిరావారు తెరి. వీరజనుల ఆగచాట్లు వర్షనా తీరకు.

జాతీయపరిశ్రమాలయ లోనిపాకలు పూర్తిగా వడిపోయినవి. నవ్వు మహారము. నుమారు 19 దినములవరకు యథాప్రకారము నేతవని సాగునట్లు తోచుచున్నది.

వర్షమైన పూర్తిగా నేలగుంజివడి వర్షంబు వర్షింతులు మిగిలినవి. య 1-కి 10,15 బస్తాలవనమున్న ఏలూరుగము 5-కి బస్తాలవనమునని ఏలూరు విడుచుచున్నార. ఆ రాత్రి బందరు- బెజవాడవరకు వైపు నిలిచిపోయినవి. వార్తలు పోవుటలేదు. వెనుకటిక పెన్స న లిడ రాత్రిపూటరాక వరలే సంభవములకుకే కొంతనేల చేబుర్రజలు జాగ్రత్తవడిరి. అట్లు కానియెడల అమితప్రాణాధనవృక్షుల పాలయ్యెడివారు. పిన్న వయస్కులు యిట్టివీరీతమును వినికని యెరుగరు. ఈతుపానుచే ప్రాణనష్టము ఒకమనిషికి కలిగినది. -పురవాసి.

*** * * * *
బందరు

కడదిన బుధవారము అనగా 22-11-22 తారీఖున బందరు భయంకరమైన తుపానుగాలి కలిగినది. కాని వైశ్యవరకు ఉపైన కిప్పిపోయినది. ముఖ్యవారమునాడే బందరుకు నందలి పాదరసము ఆకస్మికముగా పడిపోవుటచే గొప్పతుపాను గాలినయ్యెను తెలిసినది. అనాటిరాత్రి గాలి మిక్కిలి వేగముగ వీచుచు ఆచనుందు వజ్రులు ఎడతెరపితేక వేగముగ బోవుచుండెను. మరునాటి యాదయమున గాలికి తోడు జల్లు ప్రారంభమై మహారు 12,2-30 మధ్య తుపానుగాలి మిక్కిటమై విరివివడి పట్టణమంతయు గజగజ వడకించెను. 1 గంట మొదలు 2-30 గంటలవరకు తెరామటరునందలి పాదరసము 29 250 దగ్గర నుండి అటుపిమ్మట ప్రవక్రమముగ హెచ్చి మరునాటి యాదయమున 30 250 దగ్గరనుండెను. 1864 సంవత్సరపు ఉపై నగాలికంటె ఎక్కువతీరమైనగాలి యని ప్రజలనుకొనిరి. ఆసమయముననే కలకత్తాకు ఉపైన వచ్చుటచేత అచ్చట రివారు చేయబడిన బందరుమెరునందలి పాదరసము యెత్తు (29.8)ను బట్టి యిప్పుటి గాలి ఎక్కువైనదని యెంచుకొనవగును. 1 గంట మొదలు రాత్రి 12 గంటలవరకు వర్షము తోడిపాతముగ బడి మెరుపు ఉరుము గనబడెను అందుచే ఉపైన తప్పెనని ప్రజలనుకొనినను పట్టణమందలి బలమగునిండ్లలోనికి చాలమంది గద్దుకొనిరి. జననవ్వు మేమియునులేదు. పశువులు మాత్రము అచ్చటచ్చట స్వల్పముగ చెట్లుపడుటలవనను పందిల్లు పడుటలవనను నశించినవి. చింతలు,తాల్లు, వేపలు మొనలగు వృక్షములు కుంకుడుచేల్లతోపెరి: పబడిభూమిపైబడిపోయినవి. గిలకులదాడిగారాడి బ్బులకుమాత్రమునుద్రపు నీరువచ్చినది. అచ్చటిజనజుప్రస్తుతము బందరునందు నాశమువారియింటియందు గలరు. దివ్యూటి కలెక్టరుగారు వెంటనే వీరలకు సుచితముగ పోరబోవలలోని తాళ్లుకొట్టిచి తాళ్లు ఆటలు కంచిపెట్టవలెనని క్రిందితాళేదారులకు తాళియి: పంపెనని తెలిసినది. మరియు రిటీపుకమిటి ఏర్పడి పనిచేయుచున్నది. 1,2-30 గంటలవరకు సముద్రము పాటూమందుటచేతను గాలి భూమిపైనుండి వీచుటచేతను ఉపైన లిప్పిపోయినదని ప్రజలు సంతోషించుచున్నార. - నిడుమోలు సీతారామయ్య.

*** * * * *
రావోలు తాలూకా మోరి

ఈప్రాంతమున గొప్పతుపాను వీచినది. 21వతేదీ10గంటలనుండి 22తేదీరాత్రి 10గంటలవరకు తుపాను వీచుచునే యుండెను. ఇండ్లు వృక్షములు కూలిపోయినవి. అంతరవేదిగివిది బాలకుల యిండ్లు పూర్తిగావడిపోయినవట. సముద్రము పొంగి కొంతదూరము ప్రవాహము వచ్చినదిట. కాని గాలి తగ్గుటచే తరటు తగ్గినది. నవ్వుము నేలకొలిచి రూపాయి లుండును: - విలేఖరుడు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

నవంబరు 27-వ తేదీ సోమవారము

Table with market prices for various goods like rice, oil, and other commodities. Columns include item names and prices in different units.

కూనూరులో కాంగ్రెసుసంఘము

ఇ. వి. రామస్వామినాయకరుగా రువన్యసించుట కూనూరులో కాంగ్రెసుసంఘ మేర్పరపబడెను. ఈనెల 26 వ తేదీన బాండిపేటలో బహిరంగసభ జరపుట కేర్పరపబడెను. ఈరోజు కాంగ్రెసు సుఘాభ్యుత్థుడు ఇ. వి. రామస్వామినాయకరు, కార్యదర్శి కె. ఏం. తంగవెనకూరుపిళ్ళ గారాధలో నువన్యసించెదరు. ఈ పువన్యసము నిన్న జరిగియుండను.

చారీచారా కేసు

డిసెంబరు 4 వ తేదీన తిర్పు చెప్పబడును. చారీచారా కేసులో డిశంబరు 4 వ తేదీన తిర్పుచెప్పబడును. ముద్దాయిలలో నొకడు చెఱపాలలో క్రిందటి వారమున చనిపోయెను. మరియుద్దరు రోగపీడితులై యున్నారు.

రావల్పిండిగలభూకేసు

11 మంది వలంటీరులకు శిక్ష ఈకేసులో 10 మంది కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు వలంటీరులకు రిల యొక సంవత్సరమును ఒకనికి 6 నెలలను కఠినశిక్ష వేయబడెను. ముగ్గురిని వడలి కేసరి.

దేశీయ వార్తలు

భారతఖిలాఫతు స్థాయిసంఘసభ

శాసనోల్లంఘనసంఘమువారి నివేదికమునుగూర్చిన తీర్మానములు
దేశబంధుదాసుగారి యుపన్యాసము-ఖిలాఫతు కార్యసంఘమువారి తీర్మానములు

భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

శాసనసభలకు వెళ్లవలెనను తీర్మానము
బ్రిటన్ పుచ్చుకొనకుండుటకు కారణము
బర్మానాయకుడు ఉత్తమగాదుపంపిన తంతివార్త

అకాలీల విజయము

ఘోరసాలలో దెబ్బలుకొట్టుటచే నొక అకాలీ చనిపోవుట
ఒక మహాంతు గురుద్వారమును ప్రబంధక సామువారికి వశపరుచుట- ఉదాసీనుండలివారి బెదరింపు

గయలో ఖిలాఫతు మహాసభ

సభాస్థలమునుగూర్చి మేజిస్ట్రేటు కలిగించిన ఆధ్వంతరము
సమాధానము కుదురుట

భారతఖిలాఫతుసంఘసభ

కలకత్తాలో 25 వ తేదీని ప్రారంభమగుట

మెర్వాసిగారు

ప్రాశస్త్యముగ మెర్వాసి (అలీఖాన్) గారి ఆధ్యక్షత క్రింద కలకత్తాలో ఖిలాఫతుసభ 25 వ తేదీని ప్రారంభమైనది. పద ఖిల్ఫత్ దైన నుల్తానును (జయకలయిస్తుం) హిందూదేశమునకు గొనవచ్చినచో అతనిని నక్కరించదగిన పద్ధతి భారతీయులకు తెలిసియేయున్నది. విజయాలకురుతుప్పులు ప్రశంసనీయులు రాజ్యమునుబడయుటయే మన పరమార్థం. దౌర్జన్యవిరహితమగు నసహాయోద్యమమే మనసాధనము. ఈరెంటియందు సెట్టిమార్పవలసి కలిగింపబడుచున్నది. ఉపసాధనములలో మార్పులందవచ్చును. అని ఆధ్యక్షుడు నడిపెను.

శాసనోల్లంఘనసంఘమువారి నివేదికము

ఖిలాఫతు శాసనోల్లంఘన సంఘమువారి నివేదికమును గూర్చి సభలో చర్చయిరిగినది. ప్రభుత్వవిద్యాశాలలను బహిష్కరించవలె ననునాదన ఆంగీకరింపబడినది. శాసనసభల బహిష్కారమును గూర్చి గయలో భారత ఖిలాఫతు మహాసభవారే పరిష్కరింపవలెనని తీర్మానింపబడినది.

కాంగ్రెసుసంఘమున మహమ్మదీయసభ్యులు

మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసు విషయములందరికీమగ్గు శ్రద్ధ బూనవలసి యున్నది. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు సంఘమునందు మహమ్మదీయ ప్రతినిధుల సంఖ్య చాల తక్కువగా నున్నది గాన కాంగ్రెసుసంఘమువారికి బహిష్కరింపవలెనని తీర్మానింపబడినది.

ఖిలాఫతు అంగీకారానిధి

ఇకమీదట ఖిలాఫతునిధిని ఖిలాఫతు అంగీకారానిధి అని పిలువవలెను. అనిధికి ఖేరు మొత్తములో 100 కి 60 వంతున అంగీకార నిమిత్తమును 100 కి 40 వంతున ఖిలాఫతు నిమిత్తమున వ్యయపరచవలె ననుతీర్మాన ముమోదించబడినది. తక్కిన తీర్మానములను కార్యసంఘమువారు గయలో స్థాయిసంఘమునకు పంపవలెనని నిర్ణయింపబడినది.

దేశబంధు దాసుగారు.

26 వ తేదీని దేశబంధు దాసుగారు ఖిలాఫతు సభలో నుపస్థితినిగిరి. వాటితో ఖిలాఫతుసభ ముగిసినది. నేను మరల స్వాగతవాదినగి పనిచేయ గోరితిననియు అందుకు ప్రారంభము గా శాసనసభలకు వెళ్లవలెననియు కొందరు నిరావహించినది. అది వట్టి అబద్ధము. ఇట్టి క్రమబద్ధమును ప్రారంభించుట చాల శోచనీయము. ఆ సహాయోద్యమము పరిశ్రమల సాధనమైనచో వదిలిత్ర మార్గములనే దాని గడుపవలెను. నేను మంత్రివత్వని నివేషించితిని మరలించిరిని. అసహాయదారులు శాసనసభలకు వెళ్లినచో సెట్టి యుద్ధోగము లనుపహించునాడవలెనని అతని నేను తెలిపియున్నాను; గాననిది యుద్ధోగములే. ఈనందలు దేశీయులకు వాస్తవ గౌరవమును పోగొట్టుటకే చేయబడుచున్నవని నేనానిందలను తెల్పిచేయును. వాటినిమే ఆదలకు నిద్రకము. శివుడుగనో ఆలస్యముగ నోనిజము వెల్లడి గాకపోదు. శాసనసభల

సమస్య యొక్కటిమాత్రమే మన కిప్పుడు ముఖ్యమైయుండలేదు దేశీయులందరు కేరలము ఖద్దరునిమిత్తమే వీక్షనంకను చూపవలె నా, లేక మార్పును కోరవలెనా? ఏ ఉద్యమమైన నభివృద్ధికొందలెననిన మార్పునరము. ఖద్దరును కట్టుటవలనను నూలుకడకుట కలును మరేమయును చేయ నక్కరలేకుండనే స్వరాజ్యము చేపూరునని మిరందరను నిజముగా నమ్ముచున్నారా? ఖద్దరు మన స్వాతంత్ర్యమునకు చిన్నచని మహాత్ముడు నడిపెను. వా కానవ్యక్తము సంపూర్ణముగా నున్నది గాన నేను ఖద్దరును గూర్చి సంపూర్ణశ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నాను; గాని కేరలము ఖద్దరువలననే స్వరాజ్యము రాదు గాన మన మితరప్రయత్నముల నన్నిటిని మనవేసి ఖద్దరునందే దీక్షుకపించుట మూఢవిశ్వాసముగా కనిపించును. మనము ఖద్దరు బట్టలను నేసినను నూలు వడికినను దొరకనమువారు తెగ్గచేయరు. వారికిమే నవ్వు ము! రెండేండ్లనుండి ఖద్దరును గూర్చి చాలశ్రద్ధగా పనిచేయగా కలిగిన ఫలక మేమి? 100 కి ఒకడు శుద్ధఖద్దరు కట్టునట్లు చేయ గలిగితిమి. ఈరీతిగా దేశీయులందరును ఖద్దరు కట్టునట్లు చేయుటకు 80-40 ఏండ్లగును. అప్పటికిగాని స్వరాజ్యమురాదు. అంత కాలమువరకు స్వరాజ్యమును బడయకుండుటకు వీలులేదు. దేశ నేరయం దానక్రికలవారిని నే నెరుగుదును. వారిపుడు పూర్తిగా నిరుత్సాహులయియున్నారు. వారికి మరల నత్సాహమునకు అంగ జేయవలెను. శాసనోల్లంఘనము చేయుటకు దేశీయు లర్హులు గారనిరి దుకాణములంద్ర ఎవరును కొనరాదని బోధింప పిలువలే దనిరి ఇక దేశీయులు దేశీనికర్తుల గుదురు? శాసనోల్లంఘనము చేయబూనినచో నేను ముందులచెదను; గాని దేశీయు లందులకు సంసిద్ధులుకాలేరు. అసహాయోద్యమము శ్రేష్టముగా సఫలమైన దని నేనొప్పుకొందును గాని మార్పునరము ఒక్కకద్దరునే కట్టుకొని ప్రావలాదిన పరిహాసపాత్రల మగుదుము. ఇకప్రజలలో నుత్సాహమెటుల కలుగును? శాసనసభలకు వెళ్లవలెను. ఆధ్యక్షులుగా నిలువవలెను. గ్రామములకు పోవలెను. ఉద్యమముకొరకును నిర్మాణవిధానముకొరకును ఎన్నికలకొరకునుగూడ పనిచేయవలెను. శాసనసభలకు మనము ఎన్నుకొనబడజాలక పోయినను వాకు చింతలేదు. ఈ నిరుత్సాహము తొలగవలెను. ప్రజలలో నధికాత్సాహము జనింపవలెను. ఉత్సాహము లేనిచో మనజాలదని దాసుగారు నడిపిరి.

ఖిలాఫతు కార్యసంఘసభ

26 వ తేదీని కలకత్తాలో కార్యసంఘసభ జరిగినది. విశ్వాపాదేశమున జరుగు సంధి సభకు వా కిం ఆప్తులు ఖానుగారు వెళ్లజాలరగాన నీ విషయమును స్థాయిసంఘమువారు మరల నాలోచింపవలెను. ఢిల్లీలో స్థాయిసంఘము వారు తీర్మానించినప్రకారము కెమలుపాసుగారికి ఉద్దేశము ఆంగ్లరాసంఘమునకు విమానమును జరిరతులు ఆరబుకు 5 గురు ప్రతినిధులను పంపుటకు భనము కావలెనను దేశీయులు భననహాయము చేయవలెను. శాసనోల్లంఘనసంఘమువారు నూచించిన ప్రకారము దుకాణముల దద్దనెనరును కొనకుండ బోధింపవలెను. (విటిపు ప్రభుత్వమువారి కోర్టులను బ్రిటిషువారిసరుకులను బహిష్కరింపవలెను. బాతీయోద్వోగకాఖ నేర్పరువవలెను. దౌర్జన్యరాహిత్యమును వదలగూడదు. వ్యక్తికాశనోల్లంఘనము నొనరింపవలెను. కార్మికసంఘముల నేర్పరువవలెను. బొంబాయిరాష్ట్రమున పునర్విర్యాణ మొనరింపవలె ననుతీర్మానము లామోదింపబడినది.

భారతకాంగ్రెసు

స్థాయిసంఘసభ

శాసనసభల ప్రవేశము

పర్యవసానము తేలకపోవుటకు కారణము

కలకత్తాలోనే తీర్మానమువై ఓట్లు పుచ్చుకొనినచో తీర్మానము వీగిపోవుట నిశ్చయము. తీర్మానము నెగ్గవని చెడుపక్షముల వారు ను గూడ నంగీకరించిరి. అట్లు తీర్మానము వీగిపోయినచో ఆధ్యక్షుడు డగు దేశబంధు దాసుగారును కార్యదర్శి యగు పండిత మోతీలాలు నైప్రలాగారునుగూడ రాజీనామాలు నీయవలసినచ్యును దేశీయ మహాసభ త్వరలో జరుగనున్నది. ఆసభలో నీ తీర్మాన మెటులను చర్చకు రాక తప్పదు; గాన నిపుడు ఓట్లు పుచ్చుకొనగూడదని ప్రముఖులు నిశ్చయించిరి గాననే ఈవిషయమును దేశీయ మహాసభలోనే పరిష్కరింపవలె ననుతీర్మానమును పండిత వదన మోహన మాలవాగ్గా రుపపాదించిరి. వి. జే. పటేలు గారు నువదించిరి. తీర్మాన ముమోదింపబడినది. (స్వరాజ్య)

అకాలీల విజయము

ఢిల్లీ సిక్కులసభ

ఢిల్లీలో గురు తేగుబహదరు సామెలు వార్షిక కారాధన మహాసభ 25వ తేదీని కాంగిమలో జరిగినది. "సిక్కు లందరును కూడ దనచున్న యిటీకల కలలు మోరకనమువారు గురు ద్వారముల చట్టమును పంజాబుశాసనసభలో నుపపాదించగా సభవారా శాసనము నామోదించిరి గాన బానితో ఖాల్సాపంతు సంఘమున కెట్టిసంబంధమునలేదు. ఆచట్టము నవలు జరుపుటలో సిక్కు లెవ్వరునుగూడ ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయ గూడదు. కలసాలలలోనున్న అకాలీల నందరిని ఎట్టివరకులను నిర్ణయింపకుండ నిడదలచేసినగాని ఏచట్టమునుగూడ ప్రబంధక సంఘమువారామోదించగూడదు. ఇదివరకు ప్రబంధక సంఘము వారవలంబించిన పద్ధతిని సభవారామోదించుచున్నారు.

సంఘమువారు కోరినపుడు ఎట్టిచట్టములైన సంసిద్ధమగుదురుని వాగ్దానము చేయుచున్నారు. మరముకొరకు కలసాలలకేగిన సిక్కుయోధుల నందరిని యీసభవారు ప్రశంసించుచున్నారని ట్టుఖయిదీల కుటుంబములకు సహాయము చేయుటకు ప్రబంధక సంఘమువారి చేర్పరచినవిధికి భనసహాయము చేసి దరను" తీర్మానమును నూరజకుసించిగా ఉపపాదించగా సభవారేకగ్రీవముగా నామోదించిరి. 2000 మంది సభకురవచ్చిరి. చాలమంది ప్రముఖు లుపస్థితినిగిరి.

ఉదాసీ మహామండలి

ఉదాసీ మహామండలివారు మేలార్కోట సంస్థానమున కేగి అచట సభచేసిరి. వారికు గురుద్వారముల విషయమును చర్చించుచున్నారు ప్రతివోటను అకాలీలు స్వేచ్ఛాసూసారము చేయుచుండ దొరనమువారు సమ్యుతింపుచున్నారు. అకాలీలు అన్నిగురుద్వారములను కళపరుచు కొందురు. అంతటితోనైన వారు తృప్తికొందరు పంజాబు నంతను గూడ వశపరుచుకొన గోరుదురు. అపుడు దొరకనమువారు పశ్చాత్తాపము నందరలని కచ్చునని ఉదాసీ మహామండలివారు ప్రకటించిరి.

నయమకోట గురుద్వారము

మహాంతు సంఘమువారి సభ్యులును కోరుట గురుదాస్పూరుజిల్లాలో నున్న నయమకోట గురుద్వారము మహాంతు 25 వ తేదీని గురుద్వారాసంఘమువారికి విజృంభింపవెను. అతడు స్వయముగా స్వర్ణదేవాలయమునకు కచ్చి విజృంభింపవచ్చింది నేను గురుద్వారమును సంఘమువారికి వశపరచితిని వా జీవనమునకు వా చేయువ్యవహారమునగూడ నంగీకరించెద నని నడిపెనని తెలియుచున్నది.

అకాలీపత్రికా సంపాదకుడు

అరు నెలలు కలిసెళ్ళెడు

లాహోరులో అకాలీ పత్రికా సంపాదకుడు గ్యానీ హీరానింగుగారిచేత కత్తు ననుభవించుచున్నాడు. మరల రాజద్రోహమునకు ఆరు నెలలు కలి కత్తు చేరుబడినది. ముఖటి కత్తుకాలము పూర్తిమైన తేదీ మొదలు క్రొత్తకత్తుకాలము ప్రారంభమగును.

దెబ్బలవలన నొక అకాలీ చనిపోవుట

పోలీసువారే శత్రుశాసనమునకు తీసికొనిపోవుట
అటకు జయిలులో దెబ్బలు కొట్టుటవలన 15 వ తేదీని ఒక అకాలీ చనిపోయెను. ఆతడుమై విదేశీబట్టను కప్పిరి ముదుసాయుధు అగు కొందరు పోలీసులును వెనుక 5-6 గురు యితరులు నుండిరి ఈరీతిగా శత్రుశాసనమునకు తీసికొనిపోయిరి.

గయలో ఖిలాఫతు మహాసభ

స్థలమును గూర్చిన అభ్యంతరము

సమాధానము కుదురుట

గయలో వాటయవచ్చునట్లు సమాధానమును స్థలమున
సభాకాలము నిర్ణయించుటకు ముగిసి పలు సంఘము
వారసును నిర్ణయించిరి. పని ప్రారంభమైన పిమ్మట
జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అభ్యంతరము చెప్పెను. నీటి
పరిశుభ్రతకు భంగము కలుగునట్లుగా కాలను కట్టగూడదనెను.
పరిశుభ్రతకు భంగము కలుగదని ముగిసిపలు సమాధానమును
స్థానిక వైద్యకాఫీర్లగులను తెలిపినను గూడ మేజిస్ట్రేటు
విసలేదు. కాటారిమోషను ఎటుల చెప్పిన కలుల బయట
ననెను. తాత్కాలికముగా నిర్మాణమును నిలువలేనని ముగిసి
పలు సంఘాధ్యక్షుడు మాజీ కుర్దను మాన్యేను
గారికి వ్రాసెను. మాన్యే గారు మేజిస్ట్రేటును నవంబరు 21-న
తేదీని మాడగా నరకు ఆమాటనే మరల చెప్పెను. పిమ్మట 22-న
తేదీని గొట్టనభ జరిగింది. అనభకు వేలకొలది పోయినవచ్చిరి.

అనభలో నీవార్తకు మాన్యే గారు చెప్పిరి
ప్రాణములు పోయినను సరే సభ నడచునే 2వవరలె నని
కాళిదాసు, డిప్యూ గార్లు నడిపిరి. ఖిలాఫతు నగరమునకును
వాటయ వచ్చునట్లు మధ్య వెదకడడి కట్టినవో పొరుగుద్రవము
నకు భంగము కలుగదు. ఆ కారణము కట్టి కట్టనమని వైద్యకా
ఫీర్ల పనిచేసిన కత్తులు అయినను సమాధానము కుదురింది.
ఎటులైనను సభాకాల నడచునే నిలువలేననను తీర్మానమును
సభ్యుల లేకగ్రీవముగా నామోదించిరి. నడిప్రక్కను వాటయ
వచ్చు ప్రక్కను దళ సరిగా ఎలుక యైన దూర
నీలులేకుండ దడులు కట్టించెదనని మాన్యే గారు నడిపిరి.

ముగిసిపలు సంఘసభ

28 వ తేదీని సంఘసభ జరిగింది. వేలకొలది ప్రజలును
హాజరునుండి శ్రీయునుగూడ వెల్లిరి. సమాధానము కుదుర్చు
టకు తొలిసారిగా మాన్యే గారు, బాబూలాల్ పండితసంఘాధ్యక్షులు,
కుర్దను మాన్యే గారు, ముక్తాద్రి ప్రసాదు గార్లు మేజిస్ట్రేటును
పభాకాలకడకు వెల్లిరి గాన సభను కొంచెము
నిలువలేనని జిల్లాలోడు అభ్యంతరము ముగిసి పలు
సంఘసభ్యులు నకు విప్లు ప్రసాదు గారు నడిపిరి. సమాధానము
కుదిసింది దానిని వ్రాయుచున్నారు. రేపు సభలో వెల్లెననని
అటనుండి వచ్చి ముక్తాద్రి ప్రసాదు గారు నడిపిరి. నాటికి సభ
నిలువలేదు.

మహారాజాగారు మేజిస్ట్రేటుతో మాటలాడగా యిం
కొంతమంది చెప్పెదను. 3000 రూపాయల చెప్పెదను ఇప్పుడే చతు
కట్టబడికాలమున మరల నడచు మేమే కట్టించి యిచ్చెనమని మేజి
స్ట్రేటు చెప్పెను. ఆనంతర మహారాజాగారు ఖిలాఫతు సంఘ
మునారి తెలుపగా వారికి కలిగినవేలకొలది సమాధానము 100 అడు
గల దూరమునకు కాను నీటి అడవి కట్టటకు ఖిలాఫతువారి
నొప్పించెదను ఇప్పుడు లేచిపోదని చెప్పి పీలులేదని మరల
మహారాజాగారు తెలుపగా మేజిస్ట్రేటు అంగీకరించెను. పిమ్మట
ఖిలాఫతు వారు అంగీకరించిరి.

ఇదియంతయును 28 వ తేదీ ఉదయమున జరిగింది. ఆ
నాడు మధ్యాహ్నము వారందరును స్థలమునకెల్లరి. నడి
బిడ్డనుండి 100 అడుగులు లోపలికి పశ్చిమమునకు కాలను జరు
పుటకును ఉత్తరమున ఆ 100 అడుగుల స్థలమును వాటయవచ్చు
ప్రక్కను మేజిస్ట్రేటునారికి ముజరాముచ్చుటకును సమాధానము
కుదిసింది. తి అడుగుల ఎత్తున చుట్టును దళ సరిగూడెను. వెల్లెనవో,
అ చటి స్థల లో భను ప్రతినిధులు మాడ పీలుం
డగుగాన నేను నా స్వంతసామ్యతో ముండ్రోలను కొని
యిచ్చెదను. ఆ తీర్మానో చుట్టును దడికట్టించవచ్చునని మేజి
స్ట్రేటు నన్నుగా పనివార్డు దొరకరిన కుర్దను గారని. 3000
రూపాయలు కట్టనపరచి ఆ తీగలను తెప్పించి తానే జని
వాండ్రును నిలువించి కట్టించెదని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. అందు
లకు నరునాడే తొలినిచ్చెననెను. అటుల వ్రాతమూలము జరిగి
నది 24 వ తేదీని ముగిసిపలు సంఘసభలో నా సమాధాన
భక్త మామోదించబడిన (స్వరాజ్య)

బొంబాయి పురోవృద్ధి సంఘమువారు వ్రెస్టిల్లు
నామోదించుట.

వైసంఘమువారు మాండేట్లద్వారా ప్రభుత్వము సాగిం
చుట రాజ్యాంగవిషయములలో సరిగ్గాను సరిగ్గాను
కాదనియు, వైస్రాయిగారి సరిగ్గాను నీనిచయమున నుండెనా
గించుటను దిలక పని పని. పార్లమెంటువారు సంస్థానాధీశుల
యొక్కయు అనేక స్థితికొన్నియుల యొక్కయు ప్రతినిధులు
ల బొంబాయి 10 ఏప్రిల్ 1922 వ తేదీన గూర్చి విచారించుటకు
కొనుంపు దనుననియు పార్లమెంటునకు విజ్ఞప్తి నంపుకొనిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రంపవీతూరి

నాయకుడు శ్రీరామరాజుగారు రనుకొని రాజమండ్రిలో నుకఫీరును అరెస్టుచేసి మరల వదలివేయుట

శ్రీయుత వడ్డాది సీతారామాంజనేయులుగారు

నేడు కాకినాడలో 12 నెలలు కఠినశిక్ష విధించుట

శ్రీయుత వడ్డాది

సీతారామాంజనేయులుగారి కేసు

24 వ తేదీ విచారణ-27 వ తేదీకి వాయిదావేయుట

ముద్దాయి స్టేటుమెంటు నిచ్చుట

(స్వకీయవిశ్లేషణ)

ఈ నెల 18 వ తేదీని కాకినాడలో శ్రీయుత వడ్డాది
సీతారామాంజనేయులుగారి రాజద్రోహపు నేరము కేసు విచా
రణ జరిగింది. నాటికి విచారణ పూర్తియైయును. ఇతరు
పూర్వపు వాయిదానాడు పుస్తకముల రిజిస్ట్రేషన్ కరకు వారి
సాక్ష్యములను, పిమ్మట మేజిస్ట్రేటులో క్లాక్ గో కా సత్య
నారాయణగారును విద్యానిలయ ప్రెస్సు ప్రింటరును ప్రాసిక్యూ
టరులకు సాక్ష్యము (ఫార్ములవిడెన్సు) చెప్పిరి. సీతారామాం
జనేయులుగారు వాదించుకొనలేదు. సాక్షులకు కఠినంపలేదు.
విద్యవహరములలో తేదీలోను కేసు పాల్గొనెను. పూర్వీకకు,
క్షమాపణ అక్కరలేదు. సాక్షులు దేవుడే అని ఆయన జిల్లా
మేజిస్ట్రేటునకు సమాధాన మిచ్చెను. ఆయనను స్టేటుమెంటు
చదువ నిశ్చయించెను. 24 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడును. 24 వ
తేదీని మేజిస్ట్రేటులోరుకు వచ్చెనుగాని విచారణచేయక వెంటనే
కర ప్రదారుని పిలిచి మాట్లాడి వెల్లిపోయెను. తిరుగ ముద్దాయిని
27 వ తేదీ వరకు టిమెంటులో నంతుట కాజ్ఞాపించెనని పిమ్మట
తెలిసింది. అక్కడికి ఆరెస్టు కాబడి ఒకమాస మును.

12 నెలలు కఠినశిక్ష వేయుట

కనింజీబు వాస్తవ్యులును స్వరాజ్య గీతామృత గ్రంథ
కర్త కర్తూల నొకగు అను శ్రీయుత వడ్డాది సీతారామాంజ
నేయులుగారికి కాకినాడ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కేసు మధ్యాహ్న
ము (నవంబరు 27) కాకినాడలో 124 ఏళ్లకుక్రింద తొ
మ్మిది నెలలు కఠి శిక్షయును 500 రూపాయలు జుర్యువాయు
ను యిచ్చునవో మరి మూడునెలలు కఠి శిక్షయు మొత్తము
12 నెలలు కఠినశిక్ష విధించెను. అంజనేయులుగారు జుర్యువా
చెల్లించననెను భరానకు కట్టననెను క్షమాపణ చెప్పననెను. ఉ
త్సాహముతోన, శ్రేష్ఠముతోను కార్యాచరణను కేగసంసిద్ధుడ
య్యెను. (కఠివార్త)

సయ్యదుమిరాను ముహిద్దీనుగారు

క్షమాపణవత్తిక నిచ్చుట

ప్రభుత్వప్రకటనము

నవంబరు 28 వ తేదీని చెన్నపురి దొరకనమువారు చేసిన
ప్రకటనము.

‘గులబస్తా-య-రాజకారు’ అను పేరుతో నొక కర
ప్రకటనను సయ్యదుమిరాను ముహిద్దీనుగారు ప్రకటించి
నందులకు 124 ఏ, 131 క్షేత్రములకింద సరినిపై కేసు చేయబడ
గా చెన్నపురి ప్రాంతాధికారికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష వేసిరి.
అతడు పిమ్మట క్షమాపణవత్తికను నిచ్చిందనున చెన్నపురి దొర
కనమువారా కేసును రద్దుపరచి అతనిని వదలివేసిరిని ప్రభుత్వ
ప్రధాన కార్యదర్శి, ఆర్. ఏ. గ్రహముగారి సంతకముతో ప్రక
టించబడెను.

క్షమాపణవివరము

నవంబరు 16 వ తేదీని చెన్నపురి ప్రధాన రాజధాని
మేజిస్ట్రేటు ఎల్. ఎ కామిడిగారి యెదుట నిక్షేతు డిటుల
క్షమాపణవత్తికను నిచ్చెను.

చెన్నపురి ప్రాంతాధికారి నామోదించెనను విచారణారి
నపుడు కేసు నేరముచేరినదియొప్పుకొని కేసు వక్రమకు తీర్చో
త్సాహములన నటుల వ్రాసిరి. దొరకనమువారికి క్షమాపణ
వత్తికనును వంపెదనని నిర్ణయించిరి. సీతారామాంజనేయులకు దొరకనము
నాటికి ప్రతిపూలగా నేయూదొరకనమునకు చనిచేయను. నేన
నాగోని మహమ్మదీయ వైదికలకు గుర్తొప్పచేయను. యావజ్జీవమును
ప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణరాజభిక్షి కలిగియుండునని మనఃపూర్వ

శాసనసభలకు వెళ్లగూడదు

బర్మానాయకుడు ఉత్తమగారు

భారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శికి పంపిన తంతివార్త

నవంబరు 21 వ తేదీని బర్మా శాసనసభల ఎన్నికలు జరు
గు. మితవాదు లెదుట నాచేరు వెట్టి లేచిపోని అసత్యవార్తలను
ప్రకటించుచున్నార గాన నే నిపుడు బర్మాను కదలి రావీలు
లేదు. నేను రాదలచినను మాజీకము నా రెవ్వరునుగూడ నన్ను
రానిచ్చుటలేదు. మితవాదుల అసత్యప్రకటనముల నన్నిటిని
ఖండించుచు నే నీటిరల నొక ప్రకటనము చేసితి. బర్మాజనల
కాన్సిలు పదకవార్షిక మహాసభ ఆషురుబర్మాలో తయేట
మామోలో జరిగింది. అన్ని పండ్లముల వాడునుగూడ శాసన
సభలను బహిష్కరింప వలెనని ఆ సభలో నొక
గ్రీవముగా తీర్మానించిరి. ఓట్లనియ్యనూడదని ప్రజలందరును నిశ్చ
యించియున్నారు. బర్మా కాంగ్రెస్ కాంగ్రెసు సంఘమువారుగూడ
నీ తీర్మానము నామోదించిమానముగా నేయున్నారు. నేనూ
కలెలు, హాకి, దాసుగార్లు నూచించి నరికిని శాసనసభలకు వెళ్ల
వలెనని భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించినవో
బర్మా కాంగ్రెసు సంఘమునకు చిత్తుస్థితి కలుగును
ఏలనన బర్మాలో 100 కి 90 మంది శాసనసభలను బహిష్కరిం
చిరి. ఇక కాంగ్రెసు సంఘమువారు చెబుల శాసనసభలకు వెళ్ల
వలెనని తీర్మానింప గలుగుదురు? అట్లు చెప్పబాలరు గాన భార
త కాంగ్రెసు సంఘమువారు శాసనసభలకు వెళ్లవలెనని తీర్మా
నించినవో బర్మా కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానమును నిరా
కరింప వలసి వచ్చును. ఇప్పటి పరిస్థితులలో శాసనసభలకు వెళ్ల
టకుగాని అభ్యర్థులకు ఓట్లు యిచ్చుటకుగాని బర్మా ప్రభుత్వ
మాత్రమును అంగీకరింపబాలరు గాన భారత కాంగ్రెసు సంఘ
మువారు రిపుడా తీర్మానమున గీరింప గూడదు. గయలో జరు
గు శిక్షయమహాసభలో నా తీర్మాన మామోదించబడదని నేను
నిశ్చయముగా చెప్పగలనని బర్మానాయకుడు భిక్షు - ఉ-కత్త
మగారు భారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శికి తంతివార్త పంపె.

శారదాపీఠశంకరాచార్యులవారి ఆగమనము

మద్రాసుజిల్లా కాంగ్రెసు కాన్సిలు గా. కార్యదర్శి అయ్యి
నామోదించుట గూర్చి వ్రాయుచున్నాడు:-

శారదాపీఠ జుద్దుకు శ్రీపరమహంస భారతకృష్ణ తీర్థ
శంకరాచార్య స్వామిగారు 80 వ తేదీ గురువారం ఉదయం
9.5 గంటలకు కలకత్తా మెయిలులో దిగిరి. జాతీయస్వచ్ఛం
దనేకులు తప్పకరా ప్రార్థితులు.

అలా సామంత్రీమే 5 గంటలకు తిరువలికేసి నీచి
యొద్దను స్వామిగారు ప్రస్తుత స్థితి గూర్చి ఉపవ్యసించెదరు.
టి. వి. కార్యణసుందరం మొదలవారుగారు అభ్యుత్తర వహిం
చెదరు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజావాదకు మారుట

ప్రతి ప్రతియందును ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యసాహము ప్రజ
వాదకు త్వలో మారునని ప్రకటించబడుచున్నది. ఈ మార్పు
ఎప్పటికైన జరుగునేమోకాని ప్రస్తుత పట్టి ప్రయత్నములేదని
నా ప్రకృతి ప్రాక్రమింతుగారు నా శక్త్యరకపు వంతులు
గారు బదులు చెప్పియున్నారు.

కొ. శివరామకృష్ణ రావు

నవంబరు 27.11.22

కమున నొప్పకొంటిని. కేసలము క్షమాపణవత్తికనును వంపు
టచే ప్రభుత్వమునారు నాకు విధింపబడినశిక్షను రద్దుపరచి రని
తెలిసింది గాన నేనా ప్రకటన వ్రాసినప్రకార మే రాజకీయము
లందు ప్రవేశించక రాజభక్తి కలిగియుండును. ఆ మాత్రమిదనే
నన్ను విదలించు ను దానికీర్తిముగా కేసు ప్రవర్తించినవో
మరల నేను శిక్ష సమర్పించవలసినయందును నునూడ నే నెరు
దును అని ముద్దాయి వ్రాసియిచ్చెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ నవంబరునెల 27-వ తేది

సోమవారము

గయా కాంగ్రెసు సమావేశము

గల్లె త్రాలో జరిగిన ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశమున ప్రాత సభ్యులు జేరి యున్నను, వోటునకు బెట్టినచో నెహ్రూ గారి తీర్మాన మోడిపోయెడిది. కాని, దాను, నెహ్రూ గార్లు బోలు స్వార్థత్యాగులతో ఇతరుల కెట్టి భేదాభిప్రాయములున్నను, వారిని సందిగ్ధిలోనికి చెచ్చుట కెవరును సమ్మతించరు. దానుగారు, రాబోవు కాంగ్రెసుసభ కధ్యక్షులుగ నెన్నుకొన బడిరి. నెహ్రూగారు కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగ నుండిరి. వీరియెడల గౌరవభావముబట్టి, శాసనసభా ప్రవేశసమస్యను గయా కాంగ్రెసుసభవారి నిర్ణయమునకు విడిచిపెట్టుటయే మేలయ్యెను. దేశాభిప్రాయము, శాసనసభా ప్రవేశమునకు ప్రాతికూల్యముని స్పష్టముగ గనుబడుచున్నది. పూనా నగరమునందు సైతము, శాసనసభా ప్రవేశవాదమునిరాకరింపబడుచున్నది. వంగదేశమునకు సైతము దానుగారి హితమురుచించుటలేదు. క్రొత్తగ నేర్పడిన బెంగాలు కాంగ్రెసుకమిటీవారు శాసనసభా ప్రవేశము నంగీకరింపరని తెలియుచున్నది. దేశమంతయు సరికిన మహాత్ముని సంబోధనమునే బలపరుచుచుండ, నెహ్రూ, దాను ప్రభృతులు పెడ మార్గాన్ని ద్రోక్కుట భావ్యముగ నుండదు. ప్రజాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ నేవనిగి గడంగినను అది సభలయి గానరదు. ఒకవేళ అధిక సంఖ్యాకులు శాసనసభా ప్రవేశమునకునుకూలురుగ నుండి, తక్కువ గలవారు ప్రతికూలురుగ నుండురనుకొనినను, శాసనసభలలో బ్రవేశించెడివారికి సంకటముగ నుండును. శాసనసభలలో జేరుట నిరాకరణధర్మమునకు విరుద్ధమని మనస్సాక్షి ఎవరికి బోధించునో, అట్టివారిని తమధర్మమును వదులుకొనుచు బలవంతపెట్టుటకు వీలులేదు. అత్యధిక సంఖ్యాకులు శాసనసభలలో జేరినగాని ప్రతిష్ఠంభములగుడ్డి తలచుట కయినను వీలుండదు. ఇట్టి ఎత్తులను చక్కగ కనుగొనగల లండను టైమ్సుపత్రిక, నిరాకరణవలంబు అధిక సంఖ్యలతో శాసనసభలలో జేర వీలులేదని, ప్రకటించినది. సామ్రాజ్య శాసనసభలోగల 143 గారిలోను 41 మంది ప్రభుత్వ నియమితులుగలరు. మిగిలిన 102 స్థానములలోను, 7 స్థానములు యూరపీయులకును, 6 స్థానములు భూస్వాములకును, 3 స్థానములు హైందవ వర్తకులకును ప్రత్యేకింపబడినవి. సహకారపక్షమువారు ఇరువదిస్థానములను సంపాదించుచో, నిరాకరణవలంబుల అధిక సంఖ్యలు మిథ్యయగును.

ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఇరువదిస్థానములను సహకారవాదులు సంపాదించుట దుస్సరముగాదు. రాష్ట్రీయ శాసనసభలో, ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము ప్రబలుచోట, స్థితి మరింత యధ్యాన్నముగ నుండును. ఆసంగతి యటుండ, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి తీర్మానమునందు ప్రతిష్ఠంభ సూచనయే జేసెను. నిరాకరణ సిద్ధాంతమును తాము విడువవలయు, శాసనసభలలో జేరి నిరాకరణము నెక్కువ ప్రపంచ గోనసాగించెదమనియు,

నెహ్రూ ప్రభృతులు పలికినపుడు, వారి యభిప్రాయ మంత పొరబాటునను ఉద్దేశము నిరాకరణము వంక కే మొగ్గుచున్నదని భావించియుంటిమి. కాని, నెహ్రూగారి తీర్మానమునందు అట్టియుద్దేశమే పొడగట్టదు. ఆ తీర్మానము నున్నది యున్నటులజూచిన, శాసనసభలలో బ్రవేశింపుడనిమాత్రమే ప్రజలకు హిత మొసగుచున్నటుల గన్పట్టును. ఇట్టిహితము, కేవలసహకారమే గాని వేరొండుగాదు. ఆకారణముచేతనే సంస్కరణముల నుపయోగించి, వాని నుండి పొందదగిన లాభమును పొందదలచిన పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, జయాకరుగార్లు ఈ తీర్మానము నామోదించుట తలస్థించెను. ముందు శాసనసభా బహిష్కారమును తొలగించిన, ఆ పిమ్మట చూచుకొనవచ్చు నను తీర్మానము నంగీకరించుట కాంగ్రెసుసంఘ గౌరవమునకు తగియుండదు. నెహ్రూగారిట్టి తీర్మానము నెలుల ప్రవేశపెట్టిరో తలచిన ఆశ్చర్యమగును. ప్రతిష్ఠంభములకు, శాసనసభా ప్రవేశవాదులలో పలువురు సమ్మతింపకున్నచో, ఆయుద్దేశమునే మానుకొనియుండవలసివచ్చినది. ఇకనయినను దేశాభిప్రాయమును, దేశక్షేమమును గుర్తించి నెహ్రూ, దాను ప్రభృతు లీ తలంపును వదులుకొని, ప్రజలలో కార్యదీక్షను బలపరుచుటకు నిరంతరకృషి సలుపుట యోగ్యము. మహాత్ముని యుపదేశమును సత్వరముగ కొనసాగించుటకు ప్రజల నుద్బోధించుటకై, రాబోవు కాంగ్రెసుసభకు సంపూర్ణావకాశ మొసగవలెను. అటులగాక, మరల శాసనసభా ప్రవేశ చర్యకు చోటిచ్చుచో, కాలమంతయు వృధయగుటయు, కాంగ్రెసుసభను జరిపిన ప్రయోజనము తగ్గుటయు తలస్థించును.

బర్మానాయకుడగు భిక్షు ఉత్తమాగారు ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికి పంపిన వార్తను జూచిన, నూతనముగ సంస్కరణములను పొందిన బర్మారాష్ట్రముగూడ నెహ్రూదానుగార్ల హితము నంగీకరింపలేదని, స్పష్టమగును. ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు, నెహ్రూ ప్రభృతుల హితమున కనుకూలముగ నిర్ణయించుచో, బర్మారాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘస్థితి సందిగ్ధమగు ననియు, ప్రజాభిప్రాయము నయినను అది తిరస్కరింపవలసి యుండుననియు, తేనియెడల కాంగ్రెసు అభిప్రాయము నయినను తిరస్కరింపవలసి యుండుననియు, ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘ మిట్టి మార్పు నంగీకరింపదని తాము భావించెదమనియు, గయా కాంగ్రెసు సభలో నెహ్రూ ప్రభృతుల సూచనలు నిరాకరింపబడుననుటకు సందియములేదనియు, ఉత్తమాగారు వివరించిరి. ఈ తరుణమున కాంగ్రెసు కమిటీసభను జరుపవలదని పలువురు కోరినను, వినక సభను జరిపియుండిరి. జరిపినందులకు, ప్రజాభిప్రాయప్రాబల్యమును నెహ్రూ ప్రభృతులు గ్రహించుట కవకాశమేర్పడెను. మరల నిట్టి చర్యకు కాంగ్రెసు సభలో నవకాశము గలుగకుండజేయుచో, నెహ్రూ గారికి దేశము కృతజ్ఞత జూపగలుగును. శాసనసభా బహిష్కారమువలన నైతికవిజయము గలిగె నని, నెహ్రూగారే యంగీకరించిరి. దౌర్జన్యరాజ్యాన్ని సిద్ధాంతము నవలంబించెడివారు ఆశించెడి ఫలితమదియే. నైతిక రంగమునందే, అసహాయవాదులకును, పాలకులకును, పోరాటము జరుగుచున్నది. శాసనసభా బహిష్కార ఫలితమేది యయినను గానవచ్చును. కాని రంగయ్యగారు సూచించినటుల బహిష్కార శబ్దమునకు భగ్నమనిగాని, వినాశనమనిగాని అర్థమును సూచింప వీలులేదు. బహిష్కార ఫలితముగ శాసనసభల ప్రతిష్ఠ ఇదివరకే భగ్నమయ్యెను. నిస్సారమయిన శాసనసభలలోనికి, ఎవరు బోయిరని విచారించుట, నిరాకరణవలంబుని

పనిగాదు. తగనివారు వానియందు ప్రవేశింపకుండు నాటంకపరుచుటకు, ఇతని కెట్టి ప్రసక్తియులేదు. అట్టి పనికిదిగుట, ఇతని గౌరవమునకు పాడిగాదు. ఎన్నికల బహిష్కరించుటతోనే ఇతని కర్తవ్యము ముగిసినది. ఆ పిమ్మట శాసనసభలకు వెలుపల, స్వతంత్ర కార్యక్రమము నెలుల నిర్వహింపవలయునో యోచించి అందునిమిత్తము పాటుబడుటయే ఇతని ధర్మము.

శాసనసభల ప్రతిష్ఠ దొలగెనని, అంగ దేశ పత్రికలుగూడ అంగీకరించిన విషయమే. కాంగ్రెసు కమిటీసభలో జరిగిన చర్చబట్టి, నెహ్రూ ప్రభృతుల వాద మొంత నిస్సారమయినదో కనుగొనవచ్చును. ప్రజలతోద్బాటు తొలగింకొలదియు, సంస్కరణములు సహజముగనే అంతరించును. సంస్కరణములను కొనసాగించుచు, శాసనసభలు గలిగించెడి ప్రతిష్ఠంభములను, దాటుటకు పాలకులకు సంస్కరణశాసనము సంపూర్ణాధికారము నిచ్చెనని, పలుమారు సూచించియుంటిమి. ప్రతిష్ఠంభముల వలన సంస్కరణములు భగ్నమయినను కలిగెడి లాభమేమి? ఆధికారవర్గము తమ సరిపాలనము నేరీతిన నయినను కొనసాగించుకొనగలదు. ఈజుట్టులో 1914 సంవత్సరమునుండియు మార్షలులా ప్రకటించబడెను. అప్పటినుండియు 1922 సంవత్సరము వరకు, కొన్నిసంవత్సరము లేకుండనే పరిపాలనము కొనసాగెను. అట్టిపని హిందూ దేశమున నెంతవరక జోడు. సేలం విజయరాఘవాచార్యులుగారు నుడివినటుల, ప్రతిష్ఠంభముల నుపయోగించుటవలన, ప్రపంచ సానుభూతి అధికారవర్గముపైకి ఎక్కుడుగ ప్రసరింపకమానకు. నిరంకుశాధికారము నుపయోగించుటకు, ఇప్పుడులేని యాధారము, వారికప్పుడు ఏర్పడును. అందుచే అధికారవర్గమున కెక్కుడుజలము గలుగుననుటకు సందియములేదు. మజరుల్ హక్కుగారు మదర్ లెండు పత్రికలో వ్రాసినటుల, శాసనసభలను భగ్నముజేయుటవలన, ప్రజల మనోరథమిడేరజాలదు. ఈతరుణమున ప్రజల కర్తవ్యమేదియో తెలిసియేయున్నది. భంజే హమనస్కులగు నాయకుల సందియములను ప్రజలే బాపగల్గుదురు. స్వరాజ్యసిద్ధి గల్గువరకు, మహాత్ముడు జేరిపిన యుత్సృష్టసందేశము చాలును. దానిని నిర్వహించి, ప్రజలుయత్నాహమేమాత్రము తగ్గలేదని, ఇప్పటి నాయకులకు ప్రదర్శింపవలయును. జనసామాన్యము తలపెట్టిన, ఎంత కఠిన కార్యమునయినను సాధింపగలరని అకాలీచరిత్ర చెప్పకయే చెప్పుచున్నది. అట్టివిశ్వాసము నాయకుల మనములలో స్థిరపడునటుల, గయాలో కాంగ్రెసుసభ జరుగులోపల ప్రజలు నిరంతర కృషి సలుపవలయును. లోకోత్తరపురుషుడగు గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యాశ్రమమునజేరి, దేశవిముక్తికొరకు కఠినతపము సలుపుచున్నాడు. ఆతపముఫలించి, మహాత్ముడు త్వరలో తమమధ్య నుండునటుల, ప్రజలు తమ ధర్మమును నిర్వహింపవలయును. నాయకులు నిరుత్సాహులై అన్యమార్గముల బట్టకుండ జూడవలయును. గయా కాంగ్రెసు సభ దేశనిశ్చయమును వ్యక్తపరచి, నిరాకరణోద్యమము తగ్గుటకు మారుగ మరింత బలపడుచున్నదని ప్రపంచమునకు గనుబలపవలయును. అట్టి యవకాశము గలుగుటకు పరాత్పరుడు అనుగ్రహించుగాక!

దానుగారి సంకుచితభావము
కిలాఫాత్ సమావేశమునందు ముచ్చటించిన, చిత్తరంజనదాసుగారు కద్దరుయొక్క ప్రాముఖ్యమును గ్రహింపజాలక బోయిరి. కద్దరు కేవలము స్వాతంత్ర్యచిహ్నము మాత్రమేగాదు. కద్దరు అధిక

స్వాతంత్ర్యమును, తద్వారా రాజకీయస్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించునట్లుకు సందియములేదు. అట్టి విశ్వాసము గాంధీమహాత్మునికి గలదు. కద్దరు అంతమునుమాత్రమే కొనసాగించుచో, నిరాకరణోద్యమము నగుబాట్ల పాలగుననియు, ప్రజలయు త్యాహమును రగిల్కొలుపుటకు శాసనసభలలో ప్రవేశింపవలయుననియు, అభ్యర్థులుగ నిలువవలయుననియు, దాసుగారు హెచ్చరించిరి. కద్దరును కొనసాగించుట చేతనే దేశమునగుబాట్ల పాలగునో, లేక శాసనసభ బహిష్కారము వదులుకుని మరల శాసనసభలలో ప్రవేశించుటచేతనే నగుబాట్ల పాలగునో యూహింపవచ్చును. కద్దరు యద్యముమువలననే, తమకు భుక్తియు ముక్తియు లభించునని భారతీయులు తలంచుచున్నారు. అట్టివిశ్వాసమే స్వరాజ్యసిద్ధిని చేరువకు చేచ్చును. కద్దరుపటి వ్యత్యాసాన్ని దాసుగారికి నమ్మకములేకబోవచ్చును. కాని, శాసనసభా ప్రవేశమును బోధించి, నిరాకరణోద్యమమును మూలచ్ఛేదము గావించుట, దాసుగారికి పాడిగాదు. సభాయనిరాకరణోద్యమము అఖండవిజయము బడసెనని, దాసుగారు మరల చెలుపుచున్నారు. కారణమేమి? కద్దరు నిర్మాణమును, శాసనసభా బహిష్కారమును ఇందుకు కారణములుగావా? ఇంతవరకును అఖండవిజయము గలిగినపుడు, ఆ మార్గమును విడచి వేరొకమార్గము దొక్కుట కవసరమేమిగలిగెను? ప్రజలు నిరాశజెందలేదు. వారి యుత్సాహమును మాటిమాటికిని రగిల్కొలుపునవసరములేదు. బుద్ధుడప్రాయమగు ఉత్సాహముమీదనే, ఏజాతీయు చిరకాలమునిలువజాలదు, ఆయుత్సాహము, కార్యరూపము దాల్చుచున్నది. ఫలప్రదమగుతెన్నుల బట్టవలయును. మహాత్ముడు సూచించిన రాచబాటను వీడి, ప్రతిజ్ఞాభంగకరమును, కారవహింసను నగు మార్గము బట్టుటకు కారణమేమిగలదో, దాసుగారు గాని, నెహ్రూగారుగాని సూచించియుండరయిరి. మహాత్మునియందు అత్యంత విశ్వాసముంచి, ప్రజలు తమ ధర్మమును నిర్వహించెదరుగాక, దాసుగారికి జెప్పదగిన జవాబిదియే.

వ్యయభారము : యూరపియనుసంఘము
యూరపియనుసంఘమువారు, ఇంచీకేపు కమిటీవారికిచ్చిన సలహాబట్టి, ప్రభుత్వవ్యయమునే మాత్రము తగ్గించుటకు వీలులేదు. పరిపాలనా యంత్రపువ్యయమును తగ్గించునెడల, యూరపియనుల ప్రాణముల కుప్పదనమును, వారిజీవమునకు భంగమును కలుగునట. పరిపాలన విడివర్గకే మితవ్యయపద్ధతులపై జరుగుచున్నదట. ప్రజాపరిపాలన మధికమగు కొలదియు, వ్యయమును అధికముగాక తప్పదట. ఇప్పటికన్నను ప్రజలెక్కుడు పన్నులను మోయు లేరనువాదమును, యూరపియను సంఘమువారు రంగీకరించుట లేదు. ఈ విషయమై మెస్టరుప్రభువు వాదమే సరసముగ నున్నది. దిట్టముగ వసూలుజేయునెడల, పన్నులను గోల్లొడదీసి పుచ్చుకొనవచ్చునని యూరపియనుసంఘమువారి తలంపు. కేంద్రప్రభుత్వమువారికిను నెక్కుడు కఠినముగ పరిపాలింపవలయునని వీరు హితమొసగుచున్నారు. లా, ఆదర్శ పోషణ కక్కురకువచ్చేడి యంత్ర సామగ్రిమునే మాత్రము తగ్గింపజూడదట. దేశపు ఆర్థికస్థితి చక్కగ నున్నదనియు, పన్నులను పట్టునలతో వసూలుజేయుచో, ఇప్పుడు కనుపించే ధనసమృద్ధి మద్భుత్య మగుననియు వీరు సలహానిచ్చిరి. ఇట్టి సామగ్రిముబట్టి, ఇంచీకేపుకమిటీవారి సూచనలను లుండుచో కనుగొనవచ్చును. విచారణసంఘములు దండుగయని, మరియొకమారు వెల్లడిగాగలదు.

గుణపాఠము
రీడింగుప్రభువు ప్రెస్సుచట్టమును పునరుద్ధరించి, సామాజ్య శాసనసభవారి తీర్మానమును నిరాకరించెనని పాఠకులకు తెలియును. స్ట్రీక్ టెట్టు అధికారము నువయోగించి, రాజప్రతినిధిగారసాధారణముగ ప్రవర్తించుట కొందరు వివరీతముగ దోచియుండవచ్చును. కాని, ఇంచీకేపూరాజ్యాంగమంత్రి కటుల దోచలేదు. అక్టోబరు 12 వ తేదిన రీడింగు ప్రభువుగా రీవిషయమై పంపిన లేఖకు, రాజ్యాంగమంత్రిగారు నవంబరు 14 తేదిన ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, రాజప్రతినిధిగారి చర్యను ఆమోదించిరి. రీడింగు ప్రభువుగా రాలేఖయందు తెలిపిన కారణములు, సర్ విలియం విక్ శెంటుగారిదివరకు ఏకరువు పెట్టినవేగాని వేరుగావు. ఇందును బట్టి నేర్పదగినపాఠ మొకటి గలదు. అధికారుల ఆజ్ఞలకువలె యనుసంతకము, శాసనసభ్యుల కెట్టి యిబ్బందియుండదు. కాదని వీరు నిరోధించుచో, అధికారులు తమకుగల నిరంకుశాధికారము నువయోగించుటకు వెనుదీయరు. సంస్కరణ శాసనమట్టి యవకాశమొసగుచున్నది. సంస్కరణములు నిరుపయోగములనియు, ప్రతిష్టంభనలను అధికరులవలెగ దాటగలరనియు, ఇందునుబట్టి స్పష్టమగుచున్నది.

స్వాతంత్ర్యభంగము
శాసనసభల ఎన్నికలలో పాల్గొనకుండుట కెల్లరకును స్వాతంత్ర్యము గలదు. కాని ఎన్నికదారుల నీ విషయమై ప్రోద్బలపరుచుట గూడదని, బర్మాలో నిషేధింపబడెను. గంజాముజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు, గవర్నరుగారి రాక సందర్భమున హారతాళము నేర్పాటు జేయజూడదని నిషేధపు టుత్తరువును ప్రకటించిరి. అధికారుల యిచ్చయే, "లా" గవర్నింగుమించుచున్నది. శాంతిభంగముకొందకు, ఏ రేవిషయమునయినను దీసికొని వచ్చుచున్నారు. ఏ విధమగు ప్రజల సంచలనము నరికట్టుట కయినను వీరికి 144 శెక్షను అక్కరకు వచ్చుచున్నది. శాసనసభ లెంత మొరలిడినను, ఇట్టి జన్మస్వాతంత్ర్య భంగమును తప్పింపజాలవు. కాని ప్రజేచ్ఛుచు బలవంతముగ మాన్పుటకు వీలులేదు. బాహ్యచిహ్నములను లేకుండజేసినను, వారియంతరంగమును తొలగింప వీలుండదు. ఇందుకు నిదర్శనము, విద్యామంత్రిగారి ఆగమన సమయమున, విజయనగరమునందు సంపూర్ణముగ హారతాళ మవలంబింపబడుటయే. నిరాకరణోద్యమము తగ్గినందుల కీ చిహ్నములు నిదర్శనము గాజాలవు.

పన్నుల నిరాకరణము
ఫ్రాంచి సి నేటుసభయందు, స్త్రీలకెన్నిక స్వాతంత్ర్యము నిచ్చెడిబిల్లు త్రోసివేయబడెను. ఇందుకు గినుక వహించి, స్త్రీ స్వాతంత్ర్య వాదినులు తమ హక్కులు ప్రసాదించబడువరకు పన్నుల జెల్లింప మని శపథమూనినటుల ప్యారిసు లెంతివార్తయొకటి చెలుపుచున్నది. ప్రాతినిధ్యములేనిది, పన్నులనియ నక్కరలేదను సిద్ధాంతము పాశ్చాత్య రాజకీయ సిద్ధాంతములకు మూలమయినది. అందుచే, ప్రాతినిధ్యములేనిది పన్నులనియకుండుటకు, ఫ్రాంచి స్వాతంత్ర్యవాదినులకు హక్కుగలదు. స్త్రీలకు ఎన్నికహక్కుల నిచ్చుటచే ఇంగ్లండులో నెట్టి యనధ్యము వాటిల్లలేదు. ఫ్రాన్సుదేశమునను, విశేషకాల మిహక్కును నిరోధింపజాలదు.

అకాలిల విజయము
అమృతసరపు గురుకాభాగ్, అకాలీలకు స్వాగతముయిన పిమ్మట, రామదాసుగురుద్వారమును మహాత్ము స్వయముగనే అకాలీల కిచ్చి

వైచెను. నయిమకోటి గురుద్వార మహాత్ముగారు, తన గురుద్వారమును అకాలీల కిచ్చుట కంగీకరించి నటుల, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఈ రీతిన అకాలీల సత్సంకల్పము అతి శీఘ్రముగ నెఱవేరుచున్నది. దృఢచిత్తుల నిశ్చయము: ఫలించకుండ నాటంకపరుచుట కేరికిల సాధ్యపడదని, గ్రహింపవచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

ప్రభుత్వవిషయము:—పి. ఏ. బూటీగారు నవంబరు 22 నుండియు ఇండియాను సివిలు సర్వీసునుండి వెన్నెనపున్న కొనుట కంగీకరించిరి.

రావుసాహెబు వి. (బహుశ్యపంతులుగారు, డెప్యూటీ కలెక్టరు, సెలవునుండి రాగానే, వి. వెంకన్న పంతులుగారి స్థాన, కృష్ణాజెనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

జెయిలు సంగ్రహము:—చౌసాలల యిన శైక్ష్మరు జెనరలుగారు-దెల్వినటుల శైవీలకు యిచ్చుదున్నట్లు మెదలో టికెట్లు గాక, రొమ్ముమీద లోహముతోజేసిన టికెట్లును ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. కాటికడి యము వేరుబద్ధతనిగూడ తీసివేయుట కంగీకరించిరి. ఇనపై క్షరు జెనరలు జెయిలు మాన్యాయులులో ఈ సంగ్రహముల జేయుటకు కోరబడిరి.

పోలీసు సంఘము

పత్రికావిలేఖకులు రాగాడదు
(ఒక విలేఖరి)

స్థానిక వార్తా పత్రికలలో ప్రధానము జట్టణ పోలీసు సంఘమును గూర్చి కొన్నిదినములక్రింద నొకలేఖ ప్రచురింపబడెను. దానివైని సంఘమువారు తమకార్యక్రమమును. పత్రికలకు పుటప్రచురింపదగిన యభిప్రాయబడి, పోలీసుకమిషనరుగారు ఒకసమన్యలకు బంపినటుల తెలియుచున్నది. ఇప్పుడున్న విభముగ సంఘ మున్నయెడల గుర్తించుట లేదనియు, సంఘ ముండవలయునని కోరిక యున్నయెడల పునః నిర్మింపబడు ననియు, అందులకు చట్టముల నిర్మించుట కొకకడలెను అక్షిప్తమున పంపెననియు వారు చెప్పిరి. వైటివార తమరును కార్య నిశ్వాహముగ గాని, సమాలోచకులుగ గాని యెన్నుకొనబడగూడదు. పత్రికావిలేఖకులు వారిసభలకు రాకుండవచ్చు, వారు సభాకార్యక్రమమును పత్రికలకు పంపకుండవచ్చు హెచ్చరిక చేయుదెను. ఈ చట్టములకు విరుద్ధముగ బోవువారు ధర్మ శిక్షణముల నిలుపుటకై కఠినపడుదురు.

ప్రెస్ బిల్లు

ఇండియామంత్రి వైస్రాయిగారి చర్య
నామోదించుట.

వైస్రాయిగారి ప్రకటనము.
(గజటు ఎక్స్ప్రెస్) రీడింగ్ ప్రెస్ బిల్లు విషయమై రీడింగు ప్రభువు 12 అక్టోబరున ఇండియామంత్రికి పంపిన వార్తయే దాని కిండియామంత్రి వైస్రాయిగారిచర్య నామోదించుట 14 నవంబరున పంపిన ప్రత్యుత్తరమును ప్రకటింపబడినది. ప్రెస్ ఆర్డర్లు విడి వారియెదుట చాలినంతసాక్ష్యము రాని కారణమున ప్రెస్ ఆర్డర్ లో సంస్థానాధీశులకు ప్రత్యేక సంతకము మొదలైనవియు అనంతరము సంస్థానాధీశులు తమయొక్క యశాచరమునా పలుకు ప్రకటింపబడు పండిట్లు వాయుటచేతను ఇకలసాక్ష్యము రుచ్చుటచేతను సంస్థానాధీశులలో నధిక సంఖ్యాకులును, అధికారులలో చాలియుండును, వీరిసంతకము మనవరమని కోరుటచే తమ ప్రభుత్వమువారు ప్రెస్ బిల్లును ప్రవేశపెట్టెను అనెనట్టి వారు విచారింపకుండనే బిల్లును నిరాకరించుటచే సంస్థానాధీశులకు తాము గానించిన సరళుప్రకారము గానించుటకై తమకు సాధారణాధికారము నువయోగించి వైస్రాయిగారిలో మాన్యతే కము చేయకుండు బిల్లు సంగీకరింప జేసితిమనియు ఇండియామంత్రి గారు తమచర్య నామోదించి అవసరమగు చర్యలను దీసికొన బద్ధాన మొనర్పరనియు రీడింగుప్రభువు ప్రకటించెను.

అండ్, నవంబరు 24:—ఆర్మీనియనుల ప్రాజెక్టును
మునుగూర్చి తగిన ఏర్పాట్లను జేయవలెనని చాలమంది నభ్యు
సం గానరిరి. ఈవిషయమై నానాభాతినమితివారు కాపాడవలె
నని ఫిషరు గా ననిరి. మెసపోటేమియాలో బ్రిటిషుపాలనము
నురుక్కుపాలనము కంటే భారముగ నున్నదని కర్నలు హెచ్చు
పర్చు గా ననిరి. నీ కి మ్మ మ గు వో పె యి నూ లు
రాజాగారికి బుణముల నీయును, సలహానీయును. అంతియ
గాని మన పటాలములనుమాత్రము బ. శకుడు అనిరి. ఆర్మీనియను
లను స్యను లానేషనభిలో కర్ణ ప్రభువుగారు ప్రవేశ
పెట్టినవ్నారని హ్యూక్స్ లు గా ననిరి మెసపోటేమియాకు సంబం
ధించిన కాగితములను కామన్సుభిలో తెలియజేయు విషయ
మును గూర్చి యోచించెద మనిరి.

లాయిడ్ జార్జిగారు వార్తా ప్రచారకులుగ నుండుట

లండన్, నవంబరు 24:-అమెరికను వార్తా ప్రచారక సంఘమువారికి అశ్రద్ధా తీయవలయుమనుగూర్చి వ్యాసములను ప్రాసీ ఇచ్చుటకు గుర్తొని వారములముగ ఒడంబడికను లాయిడ్ జార్జిగారు జేసుకొనిరి. మొదటివ్యాసము డిశంబరులో ప్రకటింపబడును.

ప్రార్థన స్త్రీలు

పన్నులను నిరాకరింప నిశ్చయించుకొనుట

తమకు నియోజకస్వాతంత్ర్యము నిచ్చినగాని- వోటు-పన్నులను గట్టుటకు ప్రార్థన స్త్రీలు నిరాకరించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. (మంచి సెనెటువారు స్త్రీలకు వోటు సీయవలయునని 184 అనుకూలముగను ఇయ్యగూడదని 186 గురు ప్రతిపాదముగను 21 తేదీన తీర్మానించుటచే స్త్రీ లి చర్యను దీసికొనిరి.

చెల్లరగారిని ఉరిదీయుట

ప్రతిక్రియలు జరుగునని భయపడుట

చెల్లరగారిని ఉరిదీయుటచే రిపబ్లికనులు ప్రతిక్రియలను జరిపెననుభయము గలుగుచున్నది. కొంచెము వీరు దుర్బలలై యుండిరి. తేనున్నవో ప్రీటీటు ప్రభుత్వమును కప్పపెట్టి యుండెడివారు.

ప్రతికావ్యాఖ్యలు

ప్రీటీటు ప్రభుత్వమువారికి రెండే గత్యంతరములు:- చెల్లర గారి తో పోరవలయును లేదా తమ బాధ్యతను వదలుకొనవలెను. డెయిలీ న్యూస్, టైమ్స్ ప్రతి కలు గూడ ప్రీటీటు ప్రభుత్వమువారి చర్యను బలపరుచుచున్నది.

లండన్ వ్యతికలు

చెల్లరగారి అవస్థకు లండన్ వార్తా ప్రతికలు కుండవని. కాని ప్రీటీటు ప్రభుత్వమువారికి ఇంకొక దారి లేదనినది.

డెయిలీ క్రానికల్

చెల్లరగారి మొగహామిలేనివాడు. అయిన రిపబ్లికను. కట్టిన పట్టును విడదీసాడు. దేశాధిపత్యామును నిరాకరించినవాడు. క్రొత్తపార్లమెంటు అధికారమును గూడ లెక్క పెట్టలేదు. తానడిచావార్త గారితో గూడి వివిధ స్వైయమును విడదీసిరి.

బహిరంగముగ తిరుగుబడి. రజరంగములో ఓడిపోయి దారిదోపుములచేసి దొంగమార్గములను వెరక్కిరి. కేధిచేతవత్సలను గాధించిరి ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చిన గడువుగూడ దాటిపోవు వరకు ఆగిరి. అప్పటికిని ఈయన లొంగకపోవుటచే సాయుధుడై యున్నపుడు అరస్టు జేసిరి.

టైమ్స్

తనదేశములోనున్నది సాధికారప్రభుత్వవిధాన మొక్కటి. ఆ ఒక్కదానిని చెల్లరగారు ధిక్కరించిరి. కాన ఆ ప్రభుత్వమువారు ఈయనతో పోరుటయో లే అధికారవ్యాయమును స్వీకరించుటయో తప్ప వేరొక మార్గము లేదు.

చెల్లరగారి సాహసమును మెచ్చుకొనుచు ఆయన మూర్ఖత్వములను దేశమునకు అనర్థము గల్గినది.

లివర్పూలులోనున్న 400, రాకీయబండిలను పొగయొడలో పెట్టింది ఎక్కడకో తెలియని గమ్యస్థానమునకుగొంపోయిరి.

లివరలు పక్షమువారిరువురును మరల లాయిడ్ జార్జి అన్వీక్ష్యు గార్ల యాజమాన్యమున కలసికొని ఒకేపక్షముగనుండుట తటస్థమని సార్లమెంటునిలేఖరు అనుచున్నారు. పార్లమెంటులో లివరలు పక్షమువా రిదివఱకు ధారాళముగ చర్చించుచున్నారు. ఉభయములు ఒకేపక్షముగ జేరద రనుచున్నారు.

వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక

న్యూయార్కు నవం 24 వాషింగ్టన్ ఒడంబడికకు ప్రతి కూముగ తమయభిప్రాయమును తెలియజేసెదరనిలేఖ గారన్న సంగతి ప్రత్యక్షముగ సాకావిషయమునకు సంబంధించిన ఒడంబడికను ప్రాచీనమైన తర్వాత ఒప్పుకొనెదరని తెలియజేసిరి. లేఖగారియభిప్రాయముగూడ పాయింట్ గారి యభిప్రాయ మేనా యని ప్రభుత్వము వారడగవచ్చునని న్యూయార్కు ఆమెరికన్ ప్రతిక నూదించుచున్నది.

తాను వాషింగ్టన్ ఒడంబడికను గూర్చి చికాగో ట్రిబ్యూన్ ప్రతికా ప్రతినిధికి తన యభిప్రాయమును తెలియజేయ లేనని లేఖగారు అనిరి.

రుమేనియా రాజును జంతువులకు ప్రయత్నములు జరిగెనని ప్రకటించబడిన వార్త ఆసత్యమని బుకారెస్టు సమాచారము తెలుపుచున్నది.

బ్రిటిషు (మంచి) అధికారులను జర్మనులు గుమిగూడి ముట్టడించిరిని తెలియజేయుటచే ఇకముందు అటులు జరుగకుండ కట్టుదిట్టము చేయవలె నని అంతర్జాతీయమండలి సైనికసంఘము వారు జర్మను ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరి. తేనున్న అనవసరమగు కలహముల కవకాళము గల్గు ననిరి.

నవ్వుపరిహారములు

క్రొత్తజర్మను మంత్రులమువారు నవ్వు పరిహారములను గూర్చి ప్రాతివిధానమును సెరవేర్చెదరు. ఆక్రమించుకొనబడిన రైకల్బ్యాండు ప్రదేశమును జర్మను ప్రభుత్వమువారెంతమాత్రము విడుదల. నాకేముజేయబడిన ప్రదేశములందు నవ్వుపరిహారముల నిచ్చుటకు సమపాక్షములను జేసెదరు. నవ్వుపరిహారము నిచ్చుటకు కొంత ఎత్తువచ్చుకదా నీమనలెను.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు

కీ|| శే|| శర్ విలియం మేయరుగారు 3000 పాసలను విరాళము సీ.జి.వలెనని మరణకాశనము వ్రాసెను. యూరపియను దేశచరిత్రమును హిందూదేశపు చారిత్రమును భూగోళకాస్త్రమును ప్రత్యేకపరిశ్రమజేయుటకు లండన్ విశ్వవిద్యాలయపు కళాశాలకు 8000 పాసలు, చరిత్రము ఆర్థికాస్త్రముల నిమిత్తము 8000 పాసలు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు, ఉద్యోగుల సంఘమునకు 500 గుజరాతు లోనున్న వివిధ భూమిచార్యులకు 500, ఇండియా వైమాన్యు సైకిల్ యటులో నున్న విలియంమ్యూరకు, లోకగార్లకు చెయ్యుక 800 పాస్యక, (కీ|| శే||) గారికి 150 పాసలు ఇవ్వవలయునని మరణ కాశనములో వ్రాసిరి.

బంధువులకు గూడ కొంత సామ్యునిచ్చివిద్యాసముగ తన దిగ్గర పనిజేసిన నాకరు మద్రాసు రాజధానికి జరిగిన సి. ఎం. కలియప్పకగారికి 200 రూపాయల వార్షికమును ఇయ్యలెననిరి.

మిత్రమండలి అధికారులను ముట్టడించుట

అంతర్జాతీయమండలి పరిశీలనాధికార సంఘసభ్యులు బ్రిటిషు (మంచి) అధికారులు బహిరంగా మందుగుండుడిపోను పరిశీలించ బోవ ప్రజలు దుడ్డుకట్టలతోను, రాళ్లతోను కొట్టిరి. బ్రిటిషు ఉద్యోగికి గాయములు కలిగినవి. వీరు బండ్లతో పొరిపోకుండ గుమ్ముమును మూసివేసిరి. బండిని నడిపించుటకు బండివాడు ప్రయత్నించ చంపెన మని భయపెట్టిరి.

సార్వభౌముని యువన్యాసము

నవరణలు

లండన్, నవంబరు 24:-సార్వభౌముని హోమయూలు నూచనలు తేనుండుట విచారముని సార్వభౌమకార్యము తెలియజేసిరి. మొసపోటేమియాలో ఖర్చును కల్గించుటకును ఇక సంతకముత్రము మొసపోటేమియాలో ఖర్చును చేయగూడదను సంకతులను లివరలు సంఘమువారిసంకరములు ఆమోదించుచున్నయని. పనిలేనివారలకు ఏకో జీవనోపాధి నిమిత్తము ఏర్పాటులను తెలియజేయకుండుట కోచునను ననిరి.

వ్యవసాయపువనీతులు విషమించుటచే పరిశీలకుల నన్నిటిని విచారించుటకు ఒక సంఘము నియమించవలెనని నేవనము లివరలువారు గోరిరి. వర్తకపుసంఘమువారు పనిలేనివారికి బీమాను చేయించుటను ఎత్తువ జేయవలె ననిరి.

తుర్కీదేశములోనున్న ఆర్మీనియనులు స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారు.

తురుష్కు సుంకములు

భోగవరాజులు తి నెదునవ్వులమీద సుంకములు ప్రార్థము 15 రెట్లుండెడివి. 7 కంటు లిపును కల్గించబడినవి.

నూటికి 20 చొప్పున పన్నునిచ్చినచే అల్పహోదాను దిగువ తీజేయుటకు అనుజ్ఞనొసంగెదరు. తురుష్కునిదేశీయ బ్యాంకుల నుండి మిత్రమండలి ప్రాకమిషనరులు తమపరిశీలకులను తీసివేయవలెనని తురుష్కుధికారులు గోరిరి. బ్యాంకు లన్నియు తురుష్కుశాసనాధికారములోనే యుండవలెననిరి.

చెల్లరగారు - సామ్యము

ఎల్లెక్ట్రాన్ చెల్లరగారు సామ్యమును గురించి దనియు దిశలారానున్న పిచ్చు లేదనియు ప్రతికరణకుద్ధితో పనిజేయు వాడనియు చాల సితికరుడనియు వొంగపోటు కంగిరించ దనియు ఆయనభార్య ప్రార్థనమొక్కపనియు ఆయన సెరిగినవారు డెయిలీ మెయిలులో వ్రాసిరి. ఆయనభార్య అమెరికాదేశగ్గురాలు. డెయిలు సభలో ఆతనికంటె గొప్పవాడులేదనియు విరిపుసంధికి గర్భకేతునియు టైమ్స్ ప్రతికవాకొనినవంటనే ఆసంగిరిని విని ఆయనకులెను.

క్లెమెంకో గారు

మెరికనులు వెర్సెల్సునంధి

మొప్పుకొన మని కోరుట

న్యూయార్కు నవం 24:-జర్మనీ యంకోక యుద్ధము నకు తయారగుచున్నదని నిశ్చయముగ జెప్పి అమెరికావారు ప్రాంస్సు బ్రిటనుతో జేరి వెస్సెయిలును నంధి నొప్పుకొనవలయునని హెచ్చరించిరి.

క్లెమెంకో గారి యువన్యాసము కాంగ్రెస్ సభ ఆవరణలో ఆవేశమును కలుగజేసెను. వెర్సెయిలును నంధిమరతులను నాక కరముగ జేయుటచే ఈదౌర్భాగ్యమునకంతకును కారణమనియు వీనికంతకును క్లెమెంకో గారి ఉత్తరవాదులనియు సెనెటు బోరాగారనిరి.

క్లెమెంకో గారి యువన్యాసమును సెనెటుసభలో చర్చించిరి. పరామలు నవ్వుపరిహారవిధానము యుద్ధవిధానమువంటిది. అందుచే జర్మనీ తిరుగబోవలెనట్లుట సిద్ధముగ నున్నదని హి.కా.కుగారనిరి. క్లెమెంకో గారి యభిప్రాయము అమెరికాపట్ల అశాస్త్రాయమనియు విశ్వాసభూతమని సెనెటు బోరాగారనిరి. రినిరి. క్లెమెంకో గారినిబలపరిచిరి.

వార్తా ప్రతిక లన్నియు క్లెమెంకో గారి యువన్యాసమును ప్రతికూలముగ గ్రహించినవి యుద్ధపరికరములచే కాంతిచేతూరదనియు కాంతినొనగూర్చు చూర్ము నవలంకించినచే కాంతి ఏర్పడు ననుచున్నది.

అమెరికనుల విమర్శనములు ఎట్లున్నవని క్లెమెంకో గారినినడుగ తమ కవచ్చియు సంతోష మేయనియు అడే తమకు కావలసిన దనియు తెలియజేసిరి పనిలేక కార్మికులు అగచాట్లు కడుచున్నను షేఫీల్డులో మార్తము ఉత్పాదనములు ప్రోత్సాహకరముగ నున్నవి. రైలుబండ్లకు, మరితరల డేవు చాల గిరాకీ కలుగునని కవకగారు తెలియజేసిరి.

క్రొత్త పార్లమెంటులో వివిధ ప్రీటీటుల ప్రవేశపెట్టబడెను.

ప్రభుత్వకార్యములకు సభవారికాలమునంతను వినియోగించుకొనవచ్చునని బోర్లగారు రినిరి. కార్మికపక్షమువారు దీనిని ధిక్కరించిరి. వివిధవిలువ ముగించుట చులక జేయనియు లాసే నువిషయములు కొంతకాలము పట్టుననియు మెస్సే నాట్లు గారనిరి.

మొదటి ఓటులో లివరలు కార్మికులతో జేరిరి. నేవనలు లివరలు ప్రభుత్వపక్షము నవలంకించిరి. ఇతరలు ఊరకుండిరి. లాయిడ్ జార్జి గారు ఓటే యిర్పలేదు.

బ్రిటిషు ఓడ మరమ్మత్తు కై మర్సె ట్యులో ఆగవలసి వచ్చెను.

బ్రిటను-ఇరాకు

లండన్ నవంబరు 28:-సార్వభౌముని యువన్యాసము నుగూర్చి జేసిన విమర్శనలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మొసపోటేమియాలోనున్న చమురునాసింది బ్రిటిషువారు మొసపోటేమియాలో ఉండవలయుననిలేదని బోర్లగారు తెలియజేసిరి. మనలా భయమిత్తము బ్రిటిషు ప్రభుత్వవిధానమును ప్రవేశపెట్టలేదు.

మొసపోటేమియాలోను పలస్తయికులలోను మన బాధ్యత గూర్చి ప్రభుత్వము వారాలించుచున్నాని ప్రభువులసభలో స్వాల్పిస్థిరీ గాని నుడిసిరి. మొట్టమొదట మిత్రమండలి భేదాభిప్రాయముతో లేకుండుటలు జేయవలెనని.

కెర్కిక్ స్వాతంత్ర్య భంగము లేకుండ గమిషనరవ్య దేశమున ప్రభుత్వమువారు కాంతి సెలకల్ప దలచినిరి.

లాసేనులో ఇంతకరకు సైన్యముని చెప్పటకు వీలు లేకున్నను అంతయు తృప్తికరముగనే జరుగుచున్నదని జెప్పవలసినిరి.

శ్రీరవింద్రనాథతామరగారి విశ్వభారతి.

డాక్టర్ వింటర్ నిజ్ గారు సంస్కృతపండితులుగ నుందురు

ప్రేగు విశ్వవిద్యాలయమున ప్రాచ్యభాషావిజ్ఞానపండితులగు డాక్టర్ వింటర్ నిజ్ గారు బోల్షాప్ విశ్వభారతిని ద్యాలయమున ప్రస్తుత మొక్క సంవత్సరమువరకు సంస్కృతవిజ్ఞానవశోధనమున విద్యార్థులను తయారుజేయుదురు. పరిశోధింపబడుగ్రంథములలో మహాభారతమొకటి వింటర్ నిజ్ గారిచే విద్యనభ్యసించదలచినవారు విశ్వభారతి రెక్కర పేర వ్రాయవలెను. సెలయొకటికి భోజనము వసతి జీతము మొదలగునన్నియు కలిపి 25 రూపాలగును.

సింగరేణి బాగు గనుల సమ్మె అంత మొందుట

సింగరేణి బాగుగనులలో సమ్మె యంతరించినది. అందరును పనిలో చేరినారు.

ఎనిమిదవ నెలల మండల మహాసభ

సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు నూకలపాటి రామిరెడ్డి

గారి స్వాగతోపన్యాసము

అల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరుడు)

సోదర ప్రతినిధులారా! మహాశయలారా! సోదరిన బులారా! గత వత్సరము నాశులవెల్లూరులో జరిగిన మండల మహాసభలో ఆహ్వానము మేరకు ఈ సభ మేసలలో జరిగవలసి యుండెను ఈ సందర్భము వర్తమానములది కావలసివలెనని వల్ల సందర్భము నెలవరకు ఈ సభకు తగిన యేర్పాటులు చేయ లేనందులకు మేము చింతిల్లుచున్నాము. ఇప్పటికినను మేము మీతో కలుగ జేసియుండు సౌకర్యములలో ఆసక్తి లోపములు గన్పడు మాకు తెలిసియు యున్నది. అట్టి లోపములన్నిటిని మిమించి మే మిచ్చు స్వాగతమును అంగీకరించుదురు గాక.

గాంధీ మహాత్ముడు.

గత మండల సభకు తరువాత మహాత్ము నాదేశమున దేశమునందు జరిగిన మహాప్రభుత్వమును, తద్వారా ప్రజలలో కలిగిన ప్రభోధమును అంకితము తెలిపియున్నది. సాధారణ స్థితిలో అట్టి ప్రభుత్వమునకు తగిన ఫలము వన కిప్పటికే మాపు మేరలో నుండవలసి యుండెను ఇట్టికిని దైవప్రతికూలముగల సోదరుల దురదృష్టమునో, దేశములోని అల్లడల వల్ల ఉద్వేగము మహాత్ముడు చింతించుచున్న మరలను నలవరచియు వివిధముల నే దేశమునందు నిరుత్సాహము ప్రబలి కొంత ప్రజల ఉద్వేగములకును తగ్గించియు అభిప్రాయమును దుర్బలము చేయుచున్నది. అయినను ప్రజలు మహాత్మునాదేశమును నిండి నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు తగిన శక్తితోను, విశ్వాసముతోను పూనుకొనిరి. దేశమంతయు మహాత్ముని సంకల్పముల భక్తినిర్వాహముల వెల్లడించినది.

ఈ సంవత్సరము దేశమునకు కలిగిన గొప్ప విఫలములలో ముఖ్యమైనది. మహాత్ముని సంకల్పము చేపట్టెదమను. ఇందువల్ల యీ నూతనోద్యమమును దానియొక్క మూలసిద్ధాంతములను గమనించి ఉద్వేగమును నడిపింపగలవారిలో అగ్రాణ్యుడగు నాయకుడు లేని యిట్లుండి దేశములో కన్పించుచున్నది. అయితే మహాత్ముని ఆత్మశక్తియు వశపరితరియు భర్తృపరత్వమును నాయకులకు ప్రతినిధిమహత్ముని సలహానిచ్చుచు దేశము నకు లాభకరముగను, భర్తృమనకు విరుద్ధము కాకుండగను ఈ మహాోద్యమమును నడిపించుగాక.

శాసనసభలు

ప్రస్తుత సమయమున దేశమునంతయు కలవరపరచుచున్న ముఖ్యవిషయము కాననసభాప్రవేశముగా తిన్నది ఈ విషయమై నాయక ప్రముఖులలో సహితము విశేష భేదాభిప్రాయములు కలిగియుండుట మనయొక్క దురదృష్టమని చెప్పవలసియున్నది. కానసోల్లంపున విచారణ సంఘములో గయిలము సమావేశమై యిటు గమనమంది అటుగా అభిప్రాయ మిచ్చియున్నారు. ఇట్టి సంఘర్షణములో దీక్షంబు మానమున గయిలో జరుగుచున్న దేశము మహాసభ యావిషయమును చక్కగా ఆలోచించి దేశమునకు గలియైన మార్గమును చూపు నని నమ్ముచున్నాము.

దేశనాయకులలో ప్రముఖులగువారిలో చాలమంది శత్రు పొందినవారగుటచే కాననసభలలోనికి వెళ్లుటకు చట్టము ననుగుంచి అనర్హులుగా నుండుటవలననూ, సభ్యులు తీసికొనవలసిన ప్రమాణము మనస్సాక్షికి విరుద్ధముగా నుండుట వల్లనూ, సభ్యులు చేయగలిగిన పని యేమియు లేనందుననూ, కేవలము అభ్యంతరము కలుగజేయు పద్ధతి మన అహింసాసిద్ధాంతమునకు విరోధము కనుకనూ, ప్రజలలో మన పలుకుబడి తగ్గి ప్రభుత్వపు కలుకుబడి హెచ్చుటకు అవకాశముండుటవల్లనూ, మంచి విషయములలో ఆమోదింది యితర విషయముల అడ్డుపడవలయు, నిరాకరణ సిద్ధాంతమునకే విరోధముగాయుండుటవల్లనూ, కానన సభలలోనికి వెళ్లజూచుకొనుట లాభకరము కాదనిన్ని సమంజసముగా నుండదనిన్ని నాయభిప్రాయము.

నిర్మాణకార్యక్రమము

ఈ స్వరాజ్యమహాోద్యమమునందు దేశముయొక్క ముక్తి ముఖ్యముగా మహాత్ముడు చూపించుచు నిర్మాణకార్యక్రమము మీదనే ఆధారపడియున్నది దేశమంతయు అంగీకరించి యుండ అనిషయమై నేనిచ్చుట ప్రత్యేకముగా పర్చింప అవసర ముండవని నమ్ముచున్నాను.

గతవత్సరములో నిర్మాణకార్యక్రమము అతిశక్తితోను ఉత్సాహముతోను జరుపబడియుండెనని తెలిసియున్నది. కాని ఈ సందర్భములో మన ప్రయత్నములు చాలా తక్కువ : జయమును గాంచినవని యెల్లరును అంగీకరింపక తప్పదు. ఇంకను

విశేషప్రయత్నములు జరుపవలసియున్నవి. ప్రజలు వారిభర్త మును పూర్తిగా గుర్తెరింగి యందు యేలాటి లాభమును లేక నిష్పక్షపాతముగా యీ కార్యక్రమమును పూర్తిచేయుదురని కోరుచున్నాము.

ఖద్దరు

నిర్మాణ కార్యక్రమములో ముఖ్యమైనవిషయము ఖద్దరు. స్వరాజ్యసంపాదన విశేషముగా దీనిమీదనే ఆధారపడి యున్నటులే మహాత్ముడు పదేపదే మనలను హెచ్చరించియున్నాడు. తునకు తెలియజనున వెళ్ళుసమయమున సయితము "మీరు నాకు ఖద్దరునిండు, నేను మీకు స్వరాజ్యము నిచ్చెదను" అని చెప్పియున్నారు. మహాత్ముని విడుదలకు నైతము ఇదియే ఆధారముగ నుండగలదని శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారు తెలిపియున్నారు. ఖద్దరుయొక్క ప్రాముఖ్య మిట్లుండినను దేశమున నింకను చాలమంది ఖద్దరు భరింపజూనుకొనకుండుట మిక్కిలి కోరికను కనుగొనుచున్నది.

ఖద్దరు పుష్పి విషయమై మనజల్లూలో కాంగ్రెసు కమిటీలవల్లనేను యితరులవల్ల కేవిప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని వినుటకంతయో సంతసముగనున్నది. ఇంకనుభిక్ష్యునికి అవకాశములున్నవి. ఇకముందైనను దేశాభిమానరైల్లఖద్దరు పుష్పి విషయమునను ఖద్దరుధారణావిషయమునను వారి శక్తికొలది వుండలేక తగు ప్రయత్నములచేసి ప్రభోధము కలుగ జేసి దేశముకి శోధ్యదేదని నమ్మి వారిని ప్రార్థించుచున్నాము.

త్రాగుడు.

అదిలో మనమండలము ఈవిషయమున అద్వితీయమైనన నిసలిపినను మనలోని కొందరు సర్కారువారికి జంకియు స్వలాభము నపేక్షించుచు కొన్నివిషయములు గలగజేసిని చెప్పటకు కంతయో చింతిలుచున్నాము. సోదరులారా! యిక ప్రతివ్యక్తిని సమీపించి బోధించి యిమద్దగపాన విశాచమును రూపుమాపి పూర్వపుక్తిని గడించెదరుగాక.

శాంతము.

మహాత్ముడు ప్రపంచమునకు ముఖ్యముగా మన దేశమునకు వెల్లడించిన ఈసవిన మార్గమును మన మెంతయోగినియాడవలసియున్నది. కంబాబులో అకాలి సిక్ఖులు వారికిలిగింది వ కన్యములలో కనుబరచిన శాంతమును, ఓర్పును, అతీతములు గానున్నవి. ఈమార్గమునే వారు జయమును సహితము పొందగలిగిన వారైపత్రికలు తెలుపుచున్నవిగదా. కనుక వారిశాంతము కేవలము అతీతమేగాక ఆమోక్షమగుకూడ చెప్పవలసియున్నది. మహాత్మునిశాంతిమార్గముయొక్క యంతయోగ నిరుపయోగమును గురించి యిక నెవరికిని నెట్టి అనుమానము గాని సంభవముగాని యుండజరదు.

నిర్మాణకార్యక్రమములో ముఖ్యముగా అస్పృశ్యతా నివారణగుర్తి మీకు విశేషముగా చెప్పవలసిన అవసరమే లేదు.

ఈనిర్మాణకార్యక్రమమునందలి అవిన అంశములలోను మనవిధిని మనము నెరవేర్చినగాని దేశమునకు మోక్షప్రాప్తి కలుగదని నాసంపూర్ణ నమ్మకమని నేను మరియొకమారునొక్కి చెప్పుచున్నాను.

హిందీ.

దేశముయొక్క అన్యోన్యతను రాజకీయ వ్యావహారిక విషయములకునూ నొక దేక్షకభావ అవసరమేకదా. అట్టిదిమన దేశముననుసరించువాడ హిందీభాషయేగాన నెల్లరు ఇప్పటి కంటె క్రద్ధవహించి కిక్కుముగ అభివృద్ధి యగువిషయముచేను గోరుచున్నాము.

మహాశయలారా! నేను విశేషించి మీకు చెప్పవలసిన విషయములు యేమియులేవు. ప్రయత్నించి అసాధ్యముల అత్యుపైక యీ సభను జయింపవలెగా జరుపగలండులకై యిక్కడికి వచ్చియుండు మీరందరును మాలోపములను దున్నింతురని ప్రార్థించుచు మీకు ఆహ్వానసంఘమువారి తాగున స్వాగత మొసంగుచున్నాను.

రంపవీతూరి

రాజమండ్రిలో ఒకఫకీరును అరెస్టుచేసి వదిలుట

మొదట రామరాజుగారినుకొని అరెస్టుచేసిరి

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఈనెల 28 వ తేదీని ఒక కురక సాధువును (ఫకీరును) మధ్యపు పితూరి నామకు డగు శ్రీ రామరాజుగారిని ప్రభువేంది రాజమండ్రిలో పోలీసులు పెద్ద అట్టహాసముతో అరెస్టుచేసి కుతుకు నిజమును గ్రహించి విడుదలచేసినని తెలియుచున్నది.

వాతావరణ స్థితి

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మహాత్ముని సందర్భము 27-వ సోమవారము.

Table with 5 columns: Location, Temperature (Max/Min), Humidity, Wind Speed, and other weather-related metrics. Rows include various locations like Rajamahendravaram, Rajahmundry, etc.

ఆనము మరల మేఘావృతమై యున్నది. ఆర్ధ్రత హెచ్చుగ నున్నది.

కడలలో 0.46, శ్రీమద్రామలో 1.80, కడలూరులో 1.88, నెల్లూరులో 0.18, వెల్లూరులో 0.17, నేలం 0.15, నాగపట్నం 1.15, పుంబె 0.84, పురుక్కోట 0.10, కాడై కనాళలో 0.18 అంశముల వర్షము కురిసెను.

ఉత్తరమున కొన్ని చినుకులు పడవచ్చును. రాజధాని దక్షిణ తూర్పుభాగములందు వర్షము కురియుచునే యుండవచ్చును.

మద్రాసులో ఉరుము మెఝపులతో గుడుకొనిన తుపాను పీడెను.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాటు.

వాతావరణ కార్యజ్ఞుడు.

జంతుహింసా నివారణసంఘము. - ప్రసంగము

వారి యాదరణమున రేపు బుధవారము (సాయంత్రము 6.15) ఘంటలకు శ్రీ శ్రీ రాయ్. సి. రంగస్వామిఅయ్యగారుగారు జంతువులవైరము అను విషయ మైలాంతురు తెచ్చురు. జనరల్ ఆస్పత్రిలో నొంగడకు. మేజరు లారీమరుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించురు.

అఖిలభారత గాయక మహాసభ

కలకత్తాలో సమావేశము

అఖిలభారత గాయక మహాసభయొక్క నాలుగవ సమావేశము కలకత్తాలో జరుపుటను గూర్చి యాలోచించుటకై శ్రీవారము భారత గానమునం దభివృద్ధి గలవారి బహిరంగసభ రామమోహన గ్రంథాలయము నందు జరిగెను. సభకు విచ్చేసిన వారిలో ముఖ్యులు: గౌరవనీయులగు మహారాజాధిరాజు బహదూరు బర్హన్ నరసింహగారు, మహారాజా తాడూర్ గారు, కృష్ణగిరి మహారాజాగారు, సోంట్ మహారాజాగారు, డి. డేవ్ ప్రసాద్ సర్వాధికారిగారు, ఎ. ఆఫ్ టోమ్ చౌదరిగారు, సోదరులవారు మహారాజాగారు, పి. యన్. తాడూర్ గారు, ఆరణ్యచంద్రసింహగారు, ఎ. ఎ. సేంద్ర నాథ తాడూర్ గారు, ఆర్. డి. మెహతాగారు, రాయ్ యతీంద్ర చౌదరి గారు, సిద్ధేశ్వర ఘోషగారు, యోగి. క్రపాథ ముఖర్జీ గారు, జి. సి. దత్తగారు, హరేంద్రప్రసాద్, శిలగారు, జగత్పీఠ్ ముఖర్జీగారు, హరిశ చంద్ర రాయగారు, సురేంద్రనాథ సర్కారుగారు, భూపేంద్ర కృష్ణమోహగారు, మానవేంద్ర నాథ కనుగారు, శరత్చంద్ర కనుగారు, కడేత్ మల్లిక్ గారు, రమేష్ చంద్ర బెర్బీగారు, బాబు తులసీరామసారాగి గారు, వివాచకలాల్ ఖన్నాగారు, పండిత సుందరలాల్ మిశ్రగారు, పండిత విశ్వేశ్వరమిశ్రగారు, సేమచంద్రసింహగారు.

మహారాజా తాడూర్ గారు బర్హన్ నరసింహగారు బహదూరు గారగ్రగణ్యాద్యత్యము సహితురని యుపపాదించుచు నిట్లు పద్యసించిరి. అఖిల భారత గాయక మహాసభయొక్క నాలుగవసమావేశమున కలకత్తాలో జరుపుట తగు యోగ్యముల గావించుటకై తాడూర్ గారు సమావేశమైరి. మహాసభ స్థాయిసంఘమువారు నాలుగవ సమావేశమున కలకత్తాలో జరిపింపవలసిన దని నిజప్రతిజ్ఞచేసికొని యుండిరి. భారత గానముయొక్క అభివృద్ధిని కోరువారందరను తమకు హృదయ పూర్వకముగా తోడ్పడగల గను సమీకృత్య భారండులకు సమ్మతించిరి. ఏ విషయమునైనను అభిప్రాయభేదము లుండ నప్పునగాని గానము విషయమున నందరను యేక మనస్కులే. ఏలనన సమ్మేళన కర్తృత్వమే గానము. ఇదివఱలో గాయకసమ్మేళనములందు కలతలు కలుచుండుటచు గాదు. "ధ్రువది" "సఖ్యాజి" పద్ధతులవారు పోరాడుకొనుచుండిరి. భారత గానము యొక్క అష్టరములలోను వీరసమే కట్టకడట విభుంభించుచు వచ్చెను. కాంతివంతమైన యిక్కాలముం దిట్టి వివేకములు పొసగుతుండును గా! గాయకులు దేశమునందన్నివోట్ల నుండి యు విచ్చేసి కళనలంకరింతురనియు, కళసామరస్యముతో జరుగు ననియు నమ్ముచున్నాము. పాశ్చాత్యగాయకులను విచ్చేసి కరస్పర్ సమాధానము జరుపుట సంతోషజనకము. బర్హన్ నరసింహ గాయకులను ప్రోత్సహించుటలోను, గాన కళను బోషించుటలోను యెల్లప్పుడును సుప్రసిద్ధిజెందింది ఇచ్చటి సంస్థానాధిపతి డాక్టర్ తిని నిలబెట్టుటయే కాక తాను ననేక కృతుల నిడించెను.

సోంట్ మహారాజాగారు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

గౌరవనీయులగు బర్హన్ నరసింహ మహారాజాధిరాజు బహదూరుగారు భారతగానమునం దభివృద్ధిగల బంగళీయునందలి శ్రీ పురుషు లెల్లరును కథకులను ప్రోత్సహము నిత్తురని నమ్ముచున్నా మనియు, సాహిత్యకళలపాఠకుల గా జాత్రుత్వాతిగాంచిన వంశమున బుట్టిట్టి బంగారా గవర్నరుగారిని ఆహ్వాన సంఘమువారు రావించురని నమ్ముచున్నామనియు నుడివరి.

యోగింద్రనాథ ముఖర్జీ గారు బరోడా, డిల్లీ, వారణాసి, యామూండ్రస్థలములందును జరిగిన గతసమావేశములను జరిగిన కార్యమును సంగ్రహముగ చెల్పిరి. కథను మిగుల జయప్రదముగా జరిగెతురు గాక యని సభ్యుల హెచ్చరించిరి. సభ యేదైన నిర్బంధతలే ననియు, తూర్పుదేశములను ప్రాముఖ్యము సహించిన కలకత్తా నగరమున కాశ్రయముకై మైట్రియు (Scientific), సహకారధతులను మీదను గానకళకుందు విద్య గలపుటకై కేంద్రగానకళాశాల నొకటి నిర్మించు బాగుండు ననియు నూచించిరి.

అఖిలభారత గాయక సభయొక్క నాలుగవ సమావేశము కలకత్తాలో యీ శతకాలమున జరుపుటకు తగు నేర్పాటులు చేయుట కొక సంఘ మేగ్నడవలె నని తీర్మానింపబడెను.

ఈమిగులవారు కార్యనిర్వాహకులుగ నెన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షులు:—బర్హన్ నరసింహగారు బహదూరు గారు.

ఉపాధ్యక్షులు:—ఎ. ఆఫ్ టోమ్ ముఖర్జీ, మహారాజా తాడూర్, కృష్ణగిరి మహారాజాగారు. సోంట్ మహారాజాగారు, ఎ. హిరారం గోయల్ గారు.

అనంతరకార్యదర్శులు:—పి. యన్. తాడూర్ గారు, ఆరణ్యచంద్రసింహగారు, యోగింద్రనాథ ముఖర్జీ గారు.

వారణాసి విద్యాపరిషత్తు

శ్రీ భారత ధర్మమహామండలివారు (జగత్ గంజ్. బెనారస్ సిటీ) మా కీక్రింది లేఖను ప్రచురణార్థము వంపియున్నారు. కృతజ్ఞతతో నంది కొని ప్రకటింపు చున్నాము. —సంపాదకుడు.

విశ్వేశ్వరవిశాసనాన మనకు ఈ కాశీ నగరమునందు భారత ధర్మమహామండలి మన పేరునల-భారతీయాధ్యపాతీ యుల కద్వితీయమైన-గొప్ప ధర్మసభ-రాజకీయ నిమగ్నములతో స్థాపించబడి యుండె ననుట అందఁ జెబుకొనినవిషయము. ఆసభ ఇంతవఱకు స్వద్విషయములను యథాసమయమున నిర్వహింపుచు రక్షింపఁజేయుచు నాదిత్యబోలె విరాజిల్లుచున్నది. ఈ సభ యొక్క ప్రారంభకాలములో ఆయా సంపాదకుల ద్వారా సమస్తమైన యుద్దేశ్యములను యథాసమయమున నిర్వహింపబడ వలసిట్లు నిశ్చయమైరి. అం దొక్కటి భారతదేశీయముగ విద్యాపీఠములను పునరుద్ధరించుట. సమస్త వర్ణాశ్రమ ధర్మములకును సంస్కృతి విద్యలకును వాస్తవము సమున్నతని సంపాదించుటకై ధార్మిక విశ్వవిద్యాలయము నొక దానిని నెలకొల్పుట చెడవది. ఇక మూడవది ఈ మహామండలి వారు ఆయా ప్రాంతములందలి మండలములను కాభాసభలను కేంద్రీకరించి, భారతదేశీయసర్వదేశీయులకును నుకొనుటకు శిష్యులనులను ఏటేటను ఉపాధి పరీక్షల నేర్పించి, అందు తీర్పులగువారిని తనదట్టి యోగ్యతాపత్రములచేతను రజత స్వర్ణ పదకములచేతను సన్మానోపాధులు మున్నగువానిచేతను గౌరవింపి ప్రోత్సహించుట. ఈ యుద్దేశ్యముల నెరవేరుటకై-శ్రీ మహామండలి కార్యసంపాదకులు-ధర్మాచార్యులు-కర్మరాజు న్యాయ-దక్షిణ-ప్రాతీయ సభ్యులు-మున్నగు వారితో నూడిన భారతదేశీయ శ్రేణిని సమీచివారి ఆనుమతి చొప్పున ఈ మహా మండలి మంత్ర సభ వారాని నీ విద్యా పరిషత్తు ఆనుమేళతో నొకసమితిని స్థాపించెను. ఈపరిషత్తు భారత-ధర్మయొక్క వివిధప్రాంతములందు పరిష్కారక సామాజికసాహితీని అయ్యోచనములందు పరీక్షల నెలకొల్పి పని నేయుచున్నది.

సంస్కృతవిరుద పరీక్షలు

- (1) ఉపాధ్యాయపరీక్ష, (2) మహాపాఠ్యాయపరీక్ష, (3) స్వార్థకర్మవికారపరీక్ష, (4) శ్రోతకర్మవికారపరీక్ష, (5) ధర్మాచార్యపరీక్ష, (6) ధర్మోపదేశక పరీక్ష, (7) రాష్ట్రీకానా వికారపరీక్ష—అని విరుదములిప్పు పరీక్షలువిను. ఇందులో 3, 4 పాఠాపీఠ్యపరీక్షలనియును 5, 6 గుర్వాచార్య విరుదపరీక్షలనియును చిరఃపరిపాటి పాఠాపీఠ్యపరీక్షలనియును పేరులొంది యున్నవి.

ఉపాధ్యాయపరీక్ష:—ఇంద్రుశ్రేష్ఠత్రము లుండును. మొదటిది సాహిత్య వ్యాకరణ విషయములందును, రెండవది ద్వితీయాశ్రమములందును (అనగా వడ్డ్యసమలందు) మూడవది గీతోపనిషద్ ప్రామాణ్యములందును, నాల్గవది ధర్మకాశ్రమ లందును అయదవది గీతాపురాణ మిహంసాశ్రమములందును నుండును.

మహాపాఠ్యాయపరీక్ష:—ఇందు నయదుపత్రము లుండును. మొదటిపత్రము ఉపాధ్యాయపరీక్షలోని విషయములందు మాత్రమే గాక ఆర్ష సాహిత్య వైదిక సాహిత్య వైదిక ధర్మో వైదిక వ్యాకరణములందును, రెండవది ద్వితీయాశ్రమము లందు—అనగా సభావ్యవస్థాను ప్రస్తావనసాఖ్య ప్రస్తావన కాండోక్తయూనయాయి యగు విహంసాశ్రమములందును, మూడవది గీతోపనిషద్ ప్రామాణ్యములందును, నాల్గవది గీత వింతిసంహిత మునుసంహిత యజ్ఞావల్క్య సంహితమున్నగు ధర్మకాశ్రమములందును, ఏడవది దేవీభాగవతము కాస్తూర్థ దీపిక గోభిలమూత్రము ఆశ్వలాయన గృహ్యసూత్రము మహాభారతము మున్నగు వానియందు నుండును.

స్వార్థకర్మవికారపరీక్ష:—ఇందు దశకర్మపద్ధతికాద వివేకము ప్రతిష్ఠాకరయూభము కాంతిమయూభమునదేవార్పనా నిధిప్రతిష్ఠాకరప్రయోగము అహ్నికతత్త్వము ధర్మకర్మ దీపిక అనగ్రంథములు పాఠ్యములుగా నుండును. పతీయమిదు వ్యాకరణ సాహిత్యములచే సంబంధించిన సాధారణ పరీక్షయు జరుగును.

శ్రోతకర్మ వికారపరీక్ష:—సంహిత, ద్వర్వపాఠ్యమున పద్ధతి శ్రోతకర్మ సూత్రములు సోమయాగాది ప్రయోగములు కుండ నిర్దిష్ఠకర్మదీపిక మున్నగు గ్రంథములు : వ్యాకరణ సాహిత్యవిషయములు నిందు వలసియుండుగా నుండును.

అచార్య పరీక్ష:—అచార్య పరీక్ష నియదలమకొను వారు ఈ క్రింది నియమములను పాటించవలెను. (1) శ్రోతవికారపరీక్ష గాని స్వార్థవికారపరీక్ష గాని యుత్తీర్ణులై మహాపాఠ్యాయపరీక్షయందు తీర్ణత నొందియుండ వలయును, (2)

నిఖిల దార్శనిక జ్ఞానమున గల్గియుండుటతో పాటు కుద్ధా ద్వైతద్వైతాదైత్య విశిష్టాదైత్య అదైత్యదైత్యసామవతాది సామవతాయములతో ద్వితీయ కాశ్రమమును సంపాదించికొని యుండగల గును. (3) మంత్రయోగ హారయోగ లయయోగ రాజయోగ సంహిత లును మంత్రమహాదధి తంత్ర సారములును. (4) విష్ణుగీత శుభగీత అధికగీత మార్యగీత క్షేత్ర గీత కేవలభాగవత శ్రీమద్భాగవత శివపురాణ ఆదిత్యపురాణవిష్ణు పురాణ కేశవురాణ యదయాచల శక్తియామళ ధీతయా మహాకలమున్నపాఠ్యములుగా నుండును.

ఉపదేశక పరీక్ష:—ధర్మకల్ప (మమము సవీంద్యప్రతిలో ప్రవీణ భారతము - ప్రవీణ దృష్టిలో సవీణభారతము ధర్మచంద్రాచార చంద్రికా యోగదర్శన భగవద్గీతా ఇతిహాస భూగోళ పవాదవిద్యాగ్రంథము లందు పాఠ్యములుగా నుండును.

రాష్ట్రీకానా వికారపరీక్ష:—(1) ధర్మకల్ప(మమము అరుఖండములు సవీంద్యప్రతిలో ప్రవీణభారతము-ప్రవీణదృష్టిలో సవీణభారతము, గీతారహస్యము, దాసబోధ సంక్షిప్తమహాభారతము. (2) పద్మసాహిత్యము. (3) గద్యసాహిత్యము (4) పద్య గద్యసాహిత్యములు మున్నగువి.

పరీక్షా నియమములు:—పరీక్షాపత్రము ఈ క్రింది నియమములు పాటించ వలయును. (1) పరీక్షలకు ప్రధాన కేంద్రస్థానము కాశీనగరము. ఇచ్చటనే సమస్త ప్రశ్నపత్రములు నీకు బకును. తక్కిన కేంద్రములలో వీరంపెన ప్రశ్నపత్రముల ద్వారానే పరీక్ష జరుగును (2) ఏటేటను ఈపరీక్ష వైశ్రమాసమునందు జరుగును. (3) భారతధర్మ మహామండలియొక్క ప్రాంతమండలములు కాభాసమితులు మున్నగువానిలో ప్రధాన నమిది యధికారము పొందినవోట్లు ఈపరీక్ష నియమమును.

(4) భారతధర్మ మహామండలివారి కాభాసమితి లేనివోట్లులలో కేంద్రస్థానము చేయుటకు ఏర్పడుసభ్యులు కోరినవో అయిలకు ప్రధానపరీక్షకు ఆనుమతియిచ్చును.

(5) శ్రేష్ఠ ప్రశ్నపత్రమునకు నూరేసిమాత్రు లుండును (పత్ర ప్రశ్నపత్రమునకును నలవదిమాత్రుల సంపాదింప గల వారు సాధారణముగాడు తీర్పులగుదురు. అందుమారులుందు వారు ద్వితీయశ్రేణిలోను, దేబ్బదియందు నొందువారు ఉత్తర శ్రేణిలోను కృతార్థులైట్లు నిశ్చయింపబడుదురు.

ఆత్మహత్య

సంసారదుఃఖమున ద్రోవరు బర్జి కాల్పుకొనుట

లాహోరు, నవంబరు 24:— పశ్చిమోత్తరైలు ద్రోవరు బర్జి గారు బుధవారమునాడు సాయంత్రము కొంతమంది మిత్రులతో సంభాషించుచు, తటాకన రివాల్యరును దీసి కాల్పుకొనెను. కేపు ఎడమభుజమున దూరి పోయినది. తక్షణమే యాతడు నాస్పృతికి దీసికొని పోలెడను. అతడు ప్రమాదానన్య యందున్నాడని తెలియచున్నది. కొన్ని సంసారులునులచే నిట్టి కృత్యము:కు నాడు పాల్పడెనని తలంపబడుచున్నది.

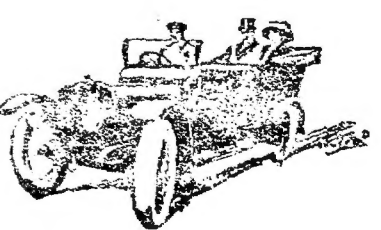
జూనూరులోని హైస్కూలుపిల్లలు యజమానులను ద్రోయిట్లు నెటిల్ మెంటునుండి రిపంములకిందట నీ దేశమునకుర చచ్చినట్టివారున జూనూరుమ్యూనిసిపల్ సంఘసభ్యులునగు విలి యంప్రెత్ మిల్లగారు ఆకస్మాత్తుగ చనిపోయిరి. వారియంత్య క్రియలు యథోచితరీతిని జరిగెను.

దుర్యోధనపరాభవము

(నాటకము) 0-10-0

కుక్కయభి, గంగాబాయి, చిత్రభారతముల గ్రంథకర్త యగు శ్రీ పద్మ మేటకున్నరావుచే రచింపబడినది. దేశంబరు 15 వ తారీఖునకు నెలకడును. ఈలోగా ఆర్థిక ఇచ్చినవారికి పి. వి. రమణయ్య అందునకొ, గుంటూరు.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు ద్రోవరుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లై సెన్సు పొందగలరు. బస వారకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE. Post Box No. 1004, Kilauk Madras.

26. బాడ్యే, మదాసు

విజ్ఞప్తి

శ్రీయుత గాజేపల్లి ఆనంతరామమూర్తి గారు 20.11.22 వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో "నూతన రాజ్యములు, (ఒక సలహా)" అను శీర్షిక క్రింద నోకవ్యాసము బ్రహ్మచారి అను అంధ్రదేశమున ఉద్దేశము గట్ట ప్రజల అభివృద్ధికి జూపే దురుగాని అద్దెలపైకి తన సాధనముల గమనించుటయందు గాని లేక కనుగొనబడిన సాధనములను అభివృద్ధికి తెచ్చుటకు గాని తనను మైన యుత్సాహము గనుజుచుటలే దనియు, జన సామాన్యము పురాతన రాజ్యములపై కొంతకాలము నూలున వడికి యొక్కవ తయారు కావలయున వినుగొందుచున్నారనియు దీనిని కనుగొని కొంతకాల నూతన రాజ్యములదయ్యు చేసితిమని ప్రకటించుటచే బ్రజలు బోలెడుదబ్బు బోసి వానిని దెప్పించుకొని పని చేయ నని నిశ్చయముగా లగుటయు నీ విధముగా ననేకులు "మోసాపాపములు" గాక నవీనసాధనముల గమనించి మనువారు ద్రోహమును సుసాధించుట కొకవిధమున బరిణమించిన దనియు, ఇందులకై కాంగ్రెసు సంఘములు మొట్టమొదటి నట్టి నూతన రాజ్యముల దెప్పించి పరిశీలించి ప్రజలు వానిని దీనికొనవచ్చునని కమ్యూనిటీని సంతోషము లాభముగానుండు ననియు, మౌనమున (భర్తృహృదయ) శ్రీయుత వానపాపల వీరాచార్యులుగారిచే తయారు చేయబడిన రాజ్యమును పరిశీలించి ప్రచారమునకు చేయ యుననియు దెలియజేసి, మూర్తిగారి సలహా సంతోషము (23వ సీయము) వీరు నూదించినదిగా నూతన రాజ్యములు సరిగా పనిచే యుండుట నిశ్చయమే. ఎందుకన, వానియందు సామాన్యజనుల దెలియనట్టి చక్రములక, డెబ్బలక, జలలక అనుభవముండుటచే వాటిని యెట్లుయోగించవలసి నదియు దెలియక దాని యుపయోగము లేకపోవును. ఇందుకుగాను బంధు అండ్ కం పెనివారి రాజ్యమే ప్రమాణము. ఈ విషయమును 21-10-22 వ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి బ్రహ్మచారిగారి వ్యాసమునందు వివరించినది యుంటిని.

మౌనమున నూతన రాజ్యములను శ్రీయుత వానపాపల వీరాచార్యులుగారిచే తయారుచేయబడిన రాజ్యమునందు అర్థముగాని మోసాపరి యేమియు లేదు. కంగ్రెసునకు తుపయోగించు దారమును ఉండగా జుట్టు కొయ్యకలనే ఇట్టిది యుండును. దీనిని క్రమమున ముందుకు ఉత్పత్తికొని కొంతవరకు గతిని యుండును. ఆ ఇట్టిది గొట్టమునకు మొదట గొరిచెను దారమును జుట్టి కంటి యందు గల వంకరలలో గుండ వాదారమును బయటికి లాగు కొని యెడమచేత బట్టుకొనిన యేమన కద్దానిని బంటించి పట్టు కొని మడిచేత చక్రమును దిక్కుచు నెడమచేతి వెనుకకు ముందు కలగి విడుచుచుండిన దార మొక మోస్తరుగా దుబ్బులు లేక పరియైన పురితో కచ్చుచు ఇట్టిదిగొట్టమునకు జుట్టుకొని ముందుకు. ఎంత మోటువారైనను దీనిని నులభముగా దెలిసికొన గలరు.

అక్టోబరు 29 వ తేదీన జరిగిన మండల సమావేశ సమైక్య సభయందు రాజ్యమును ప్రకటించుచు నీ క్రింది తీర్మానము చేయ బడిది.

"భగవంతునివాసు లగు శ్రీయుత వానపాపల వీరాచార్యులచే నూతన రాజ్యము తయారుచేయబడిన రాజ్యము మిక్కిలి యుపయోగకరము గను, అభివృద్ధికరమును నుండుటచే క్రమ యొక గ్రామమునందు యీ రాజ్యమును ప్రచారమునకు తెచ్చుటకు సమావేశసంఘములు ప్రయత్నించినచే నని యీ సభవారు కోరుచున్నారు."

పై సభయందీ రాజ్యము ప్రకటించు బహుమందు సమయ మున బ్రహ్మచారిగారిచేత వారికొత్తమరావుగా పరిశీలించి మిక్కిలి ప్రశంసించినారు. నూతన రాజ్యములపై వెలసెట్టుకగాచేయుట యొకవంకరి ద్వారము అచార్యులుగాను మిక్కిలినలహాసమునం చిరాముల ఖరీదును రు 5.00 మాత్రమే నిర్ణయించిరి. వీరాచార్యులుగారు కరణీరలు. కనుక రాజ్యమును విరిగిదాయారు చేయించుటకు మూలభవములేదు. ఉండిన కొంతదబ్బును సుర త్వమునండి రాజ్యపురాణమునకై దేశభక్త్యాసమున గూర్చుండి దెప్పించియున్నది రక్తకాస్తులయ్యెను. వీర రాజ్యము ను అభివృద్ధిచేయుట కీ గ్రామమున శ్రీయుత గాజేపల్లిగారి సాహసరేటివే నెలవారి క్రామక సంఘమువారుకొంతవరకు సాయ పడబూనకొన్నారు. మదరాసునకు పల్లి ఇట్టిది గొట్టముల చే యించుకొని కచ్చుచు వీరాచార్యులుగారు సంసిద్ధులైయు న్నారు. రాజ్యమును దెప్పిమోసమును లేదని నేను దృఢముగా చేసియుంటు విన్నవించుకొనుచున్నాడను. ఈ పరిశ్రమాభివృద్ధికి కంఠము గట్టుకొనియున్న ఖద్దర్ ప్రచారక సంఘాభ్యుదయను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధులు నగు బ్రహ్మచారి కాశీవాసుని సాగేత్యరి రావుగారు, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాభ్యుదయను, కృత్యాభ్యుదయసంఘాధిపతులు నగు బ్రహ్మచారి టంగుటూరు ప్రకాశం గారును దక్షతరీక సమయమున మౌనమున కొకపాట విచ్చేసి రాజ్యమును పరిశీలించి తమ యామోదమును తెల్పింది చో చేసియుంట నమృతము కలుగునని విన్నవించుచున్నాడను. మొత్తముగా కొన్ని రాజ్యములదయ్యుచేయించు ధన మెక్కుడుగా కావలసియుండును గనుక రాజ్యమును వలయువారు రు 8.00 లు ఆద్యున్న గాబట్టి అచార్యులుగారు రాజ్యమును, ముమారు ఇగునదికొనాలి కొరినవారల కందజేయగలరు.

తుంపురి సంతకరావు

రావుసాహెబు గిడుగు వెంకట రామమూర్తిగారు

శ్రీయుత రావుసాహెబు గిడుగు వెంకటరామమూర్తి పంతులు, బి. ఎ. ఎల్. టి గారి వచ్చిపూర్తి జహాత్నము నవంబరు 19 తేదీన జరిగినది. అనాటి సాయంత్రమున శ్రీకృష్ణ విలాస గ్రంథాలయమువారు రామమూర్తి పంతులుగారిని అభివందించుటకు బ్రహ్మచారి పొంపంది రామకృష్ణగారి యధ్యక్షత క్రింద గ్రంథాలయములో నొకసభ గావించిరి. అగ్రాసభాధిపతిగారు పంతులుగారి సుగుణములను, కార్యదీక్షను సముచితముగా నుపన్యసించిరి ఎల్లాపంతుల జగన్నాథము పంతులు, బి. ఎ. ఎ. గారు తమకు పంతులుగారితో గల పరిచయమును వారివలన తా మొందిన లాభమును పంతులుగారి సాయమునకు యాంధ్ర భాషావిశ్రమమును విపులముగా ముచ్చటించి రామ నూతనముగ రచించిన కొండలమండ దను గ్రంథమును పంతులుగారికి కృతజ్ఞులగురి. పిమ్మట శ్రీయుత అని పిండి తమ్ముల పంతులు గారు రామమూర్తి పంతులుగారి యాదార్యమును వారితోభావ క్రమమున గొనియాడి కప్పుకపు గలను పంతులుగారికి. సమర్పించిరి. బ్రహ్మచారి బంధువల్లి మల్లయ్యకృష్ణగారు బ్రహ్మచారి వాసానారాయణకృష్ణగారిచే రచించబడిన భగవంతులను చదివిరి. శ్రీయుత ఆనంతపంతుల రావలింగస్వామిగారు వంచరత్నములను చదివిరి. పిమ్మట రామమూర్తి పంతులుగారు తమ స్వీయ చరిత్రమును వృత్తముగా జెప్పి ఆంధ్రభాష యువుకొందుచున్న మార్పులను దానాభివృద్ధికి జెప్పి గ్రంథాలయము రిజిస్టరు కాబడిన యెడల 6 వందల పుస్తకములున్ను. తమ వద్ద నున్న తాళపత్రగ్రంథములన్నియు నిచ్చెదమని వాగ్దాన మొసగిరి. సభ్యులకు తాంబూలము పన్నీ రొసగబడిన తరువాత కార్యదర్శి గ్రంథాలయము తిరువుర పంతులుగారికి, అగ్రాసభాధిపతిని సభ్యులకును గృతజ్ఞత వెలస సభ్యులగింపబడినది. సభారంభము నకు ముందు గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహక భద్రులు రామమూర్తి పంతులుగారితో గలసి భాయాపటమును దీయించుకొనిరి.

చేపూరు సింహాచలము
కార్యదర్శి.

దివ్యోపధము

శిలాజతుర సాయనము

ప్రతివారికి ప్రాణసమానమైనది.

రోగకారణము లగు వాత-పిత్త-కఫములను సమానావృత్తయం దుంచి ఎట్టి రోగియైనను ఏ కరుణ గల వారి కైనను రానివ్వకుండా నుభుముగ చిరకాలమునకును జీవించజేయును. రసవత్త-పుక్రాదిధాతువులను కుభ్రపరచి కృత్రిజేయును. జహామనోజనిత సర్వరోగముల అతిశ్రేణుముగ బోగొట్టును. నేయే? జీవించియున్నందుకు ఏ రోగియైనను, నిరోగియైనను దీని నొకసారియైనను తప్పక పుచ్చుకొని తీరవలయును. కర్తృక దాంభికపు మాటలు గాని, ప్రచురము గాని మాదికాదు. ఇండియాలో అనేకలు పుచ్చుకొని క్రకంపించి తిరిగి కోరుచున్నారు. మీరేల పుచ్చుకొనరు! మీరు మీ బంధు మిత్రులు కలిసి యిప్పుడే పుత్తము వ్రాసి శిలాజతుర సాయనము దెబ్బలు తెప్పించుకొని నేవించుట. రోగిగిరితులై చిరకాల నుభు మనభవింపెదరు. ఈ దీపంబు నెలాఖరువరకు దెబ్బ రు 6-8.00 లు మాత్రము, పిమ్మట దెబ్బ ఖరీదు రు 8.00 లు.

మా విలాసము: ఆయుర్వేద రత్న పండిత
బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,
ఆయుర్వేదావధాలయము, బంపుర, గంగాం ఇండియా

బహుమానము
వైద్య విద్య
ఆయురాలోక్య శ్రవ్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.
కావలెదగ్గ నారాయణజీ శేఖరజీ,
(1918) 27, చిన్నబాకరాడ్డు, మదరాసు.

గోదావరి బుక్కు డిపో
రాజమండ్రి.

మా వద్ద వెలకు దొరకు గ్రంథములు
Just out అన సూయ Up to-date
అయి దంకముల కొత్తనాటకము

ఏ సతీరత్నము తన పాతివర్య నునీరతరాత్మకై (will power) చే, పగటిని రాత్రికి జేసి సృష్టిని గడగడ లాడింది, కృత్రిని-తల్లికొండకి జేసి-బ్రహ్మాండ మల్లకల్లలముగ జేసి తెచ్చెనో-ఏవారిమణి-రాత్రి కనగముగ జేసి భవాని-లక్ష్మి-సరస్వతులకు గర్వభంగము - తెలిపబోయిన గ్రమాయులకు కృంగభంగమును-సూర్యోదయకాల కారణమున వికలజీవోన్ముఖుడగు కాశీకుని పుష్టిచితుని జేసి సూర్యోదయమును గావించి లోకమున కాంతి పతాకమును ప్రతిష్ఠించినచో అట్టిభారతసతీ తిలకలగు నుచితీజీవియుక్కయై అననూయాదేవి చరిత్రములను కృదుమధురకైలిన రంగులముల కనుమాల మగు యొక్కయై శ్రీశ్రీపార్వీ మట్టితో (Sindags) చేర్చి (శమరింక బడినది.

గ్రంథకర్త:—శ్రీశ్రీ గంగాధరరామ శాస్త్రిగారు
వెల రు 0-12-0.

శ్రీపానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

నాటక రాజములు

పాదుకాపట్టాభిషేకము (పెక్కు నాటకసమాజములచే
(పదవింపబడుచున్నది) శ్రీశ్రీ మార్పు ... 1 4 0
సరస్వతీ శ్రీశ్రీనాటకము ... 1 0 0
సారంగధరనాటకము (శ్రీశ్రీమార్పు) ... 0 8 0
బ్రహ్మచారి చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారి
నాటకములు, నవలలు అన్నియు మావద్ద దొరకును.
(త్వరలో వెలువడ నున్న గ్రంథములు)
కన్న పువ్వు, పగటిమక్క, అశ్వుతమకు పరిశోధక,
(detective) నవలలు (Plot) అత్యద్భుతము.

కీచక వధ

చక్కని కృంగారసప్రధాన మగు నాటకము
ఇప్పుడే వెలువడినది. రు 0-10-0.
ధరణికోట చరిత్ర నవలలు క్రాయుటలో ప్రసిద్ధి గాంచిన
శ్రీయుత భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారి ప్రణీతము
చదివితీరవలెను. రు 1-4-0.
జాతక మర్మ భోధిని
జ్యోతిషము నేర్చుకొనువారి కత్యంతోపయుక్తము. బ్రహ్మచారి
కాలసాధభట్ట మేటిరమణమూర్తి ప్రణీతము. రు 1-4-0
కాలకమార్తాండము రెండవభాగము
ఆకర్షక వెంకటాశ్రమి ప్రణీతము. రు 2-0-0.

సరస్వతీ వాచక పుస్తకములు

శ్రీ ఫారస్ రామమండరావు పంతులుగారి ప్రణీతము
1-వ తరగతి 0-8-0, 2-వ తరగతి 0-8-0 3-వ తరగతి 0-4-0
4-వ తరగతి 0-5-0, 5-వ తరగతి 0-6-0, 6-వ తరగతి 0-7-0,
7, 8, తరగతులు అప్పుడో నున్నవి.
సరస్వతీగణితభోధిని: ఎలిమెంటరీ న్యూటన్ విద్యార్థులకు
అనేకవిధముల సహకారిగా నుండునట్లు అనేకయుక్తి
లేక్కలతోను, లేల్లలతోను శ్రీశ్రీపార్వతీ వల్లెరా అనేక
నూతనవిషయములతో ప్రయోగపడినది. Most up to date
కుమారావ్యాకరణము: ఎలిమెంటరీ న్యూటన్
విద్యార్థులకు మిక్కిలి ఉపయోగము వెల 0-2-0.
సోల్ ఏజంటు:

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు,
ప్రాశ్రయటగు
గోదావరి బుక్కు డిపో, రాజమండ్రి.

మలయచందనము

గనేరియా అను తెగకొనునట్లు దేశము
సభ్యులు లేదా పిలికారితో తని లేదు.
ఎలమి, తిలుపు, కచ్చు, అను మూడు
విధముల నే X రో X మును మూడు
పూటలలో ముచ్చును. శ్రీల వసుదేవ
వ్యాధులకు మోడ ఇది రాజకవచము.
(51) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0
గంధర్వ ఫార్మసీ, రామసరంగగోదావరిజిల్లా.)

మహాభ్యుగ్రాసంహిత

ఇదియొక గొప్పవాదీగ్రంథము. ఇది భూకర్మకాలమున భవ్యమైన ప్రాచీనమైనది. మహాభ్యుగ్రాసంహితను జన్మించిన మానవునియొక్క జాతికము వానియొక్కజాతిని లగానాను ఆయుధములు అభివృద్ధి జనుల ఫలితములన్నియు ఆయాస గ్రహముగా సంస్కృత్యోక్త భూకర్మకముగా ప్రాయబడినది. లక్షలకొలది జాతికములను జయ జాతికముల ననుసరించి ప్రతిదనుజునియొక్క జాతికములను జయభక్తిగముగా ప్రాయబడినది. జన్మ సం॥ రం॥ చారిఖు, జనకకాలపుడియులు, జాతిక చక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షలు, ఇది మాకు ప్రాసిపించియుండవలె వాని జాతికచక్రమువెదకి వానిచక్రము ననుసరించి ప్రాయబడిన ఫలములును ప్రాసి వి. పి. గా పంపెదము. జాతికచక్రము వెదకుటకు 1-0-0 ఫలితశ్లోకములయొక్క నక్షలుప్రాయము 1-0-0 శ్లోకములు తెలుగుకర్మముతో ప్రాయము 1-0-0 అగును. మొత్తం రు 3 లు అగును వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అగును, శ్లోకములకు అర్థము అవసరంలేనివారికి రు 2 లుమాత్రము కావలసినవారికి వి. పి. గా పంపబడును.

ఆకర్మ వేంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

త్వరపడును!

కొద్ది టిక్కెట్లుమాత్రమే!!

మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ.

మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే.

జగ్గణాథ! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు కెంద్రమునందు మునిసిపల్ నె 143 కగల కాన్సల్టెంట్ మేడ ఫలములో నేను 1918 నుండి కట్టించిన మేడలాటరీని నేను మేడను అడ్డువీరువారి ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియ పరచినది. లాటరీములముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లు కలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినవో లభింపగలవు. 2. టిక్కెట్లన్నియు పూర్తియైన వెంటనే మేడలాటరీ కమిటీకి పంపించి, లాటరీ కేంద్రవిభాగమున కప్పింపగా ముందు యాభ్యుక్తికలలోను, కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరును, ప్రెసిడెంట్ పిచ్చయ్య గొప్ప డిస్ట్రీక్టు, కెంద్రమునందు న్యాయాల యెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పనమును. 3. టిక్కెట్లల్ల కమలయ్య సామ్యులో ఏడట్లు ఏమియనకగైరా ఖర్చులపోను మిగతాసామ్యు లాటరీ టిక్కెట్లు పూర్తి అయ్యే వ్యాంకిము యెలూరు సెంట్రల్ కో ఆపరేటివు బ్యాంకింగ్ నుంచి లాటరీ అనంతము దీక్షింపబడును. 4. ఈ కేవలం రెండువారాల్లో ఆన్లైన్ కాంక్షము లేదు చేసియుండలేక. సవర మేడకు ఎవరికల యెలగాదాయవచ్చిగా నా క్వంట ఖర్చులతో పరిష్కరించి నూ మేడిమాడ్డును స్వీకరచగలవాడను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారల వారి క్వంట ఖర్చులతో గెలుపొందిన 15 రోజులలో వైమకతులతో క్రమమైన దస్తావేజు ప్రాయించుకొని యెలూరు సబురిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. అందుకు నాకర్హున్న ప్రైవేటుడిచ్చు, యెగ్గంబెచ్చు కట్టిఫిట్టు కగైరాలు రిజిస్టరీకాలకుందు యిచ్చి అస్తి స్వాధీన పరచబడును. 5 టిక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ ఆద్రమ్యును కృష్ణముగ ప్రాయము, టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 లు. నాకేర పనియగ్గును చేసినయెడల అందిన వెంటనే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగుటపాలా కుప్పించబడును. 6. పది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనుక్కాడి ఒకటి టిక్కెట్టు కవియనగా యిచ్చబడును. 7. ముందు టిక్కెట్టు వి. పి. గా పంపబడును. 8. పోస్టు ఖర్చులు పంపించే జవాబు యిచ్చబడును.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శుద్ధస్వదేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జీవనీయలు, కింగులు, రవికలు, రమాళ్లు, దాడీలు, పాడళ్లు, సాదాబాట్టులకడ్డలు, గొనుగడ్డలు మొదలగునవి పురమాషిగా కేయకం పట్టుతో చిలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ, ఎలుపు, రోహ, ఆకాశరంగు, అరంజిరంగు, మేఘరంగు, కాశీరంగు, నెమలిరంగు మొదలగు రంగులలో వారివారి ఆర్డరు మేరకు తయారుచేసి పంపెదము. చాయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి ఆర్డరుయిచ్చినవారు తప్పుక ఎవ్వరను మాకే అర్ధమనపంపుదును. విదేశములకు ఈదిగువ విలాసమునకు ప్రాయవలెను. మాకం సుబ్బరాయశెట్టి అండు బ్రదర్స్, పోస్టు బాక్స్ నెంబరు 55. జట్టుబెలి రత్తకళా, చాక్, బెంగుళూరుసిటీ.

భృగువతి

జహుకర్మములకు మనుషుల మాత్రి మాగ్గుమునుండి చీనువలె ప్రవించుచుండెడి, తెల్లతెగ, పచ్చతెగ రత్తతెగ నీరు మరుతు నాకేరము మూరము బొట్టు బొట్టు బొట్టు మాటి మాటికి మూరము విస్తరిత చేయుట పొత్తికడుపు నరములు లిగించుట మూరము కచ్చిట్లు అనుమములు ఇచ్చుట యిచ్చుట లక్షణములు గల తెగకర్మ పామాన్యములను వెదకుట, నిర్దిష్టమును, మరియు నూతనముగ సంభవించిన తెగకర్మములను 48 గంటలపాటు గణమునకు పొందించును. మూరవాళమును, బిడ్డి (అనగా మూరపుత్రి) కుళ్ళపకచి నరములకు అధిక బలమును కల్పగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రు 1-12-0 బ్యాంకింగు మరియు పోస్టిల్ కర్మలాలు చేరుగా నిర్వహియును. మా మండల బాపిరాను, కోరవారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఇయమ క్షేత్రాశ్రమం, నెం॥ 41 ఆచారధ్వజాధిపతి, మద్రాసు. త-టిల్లడన్:—మండిట్, ముదిరాసు.

తామర తైలము — తామర, తిట, గజికి మంచిది

చాబారాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూరినాశకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. వచ్చి 1-కి 0-3-0. అయ్యుతాంజనము జిహ్, మదరాసు.

ది డక్లన్ షుగర్ అండు ఆబుకారి కంపెని, లిమిటెడ్డు. చామరకోట.

శ్రీ కేశవం విజయలు:

మెసర్స్ స్యూరీ కంపెని, మదరాసు. సోదాగ్యాను యిప్పుడు మా చామరకోట ఫ్యాక్టరీలో తయారు కాబడుచున్నది. వైచెప్పిన గ్యాసు తయారుచేసే యంత్రసముదాయములు సరి క్రొత్తవియగుటయే కాక గ్యాసుయొక్క పరిశుభ్రతకుగాను మనము చిరకాలమునుండి పీటివిషయములో నుపాదించిన అనుభవపునహాయమువల్ల నవీన పరికరములన్నియు పునయోగించినారము. మాచేతయారుచేసుబడిన గ్యాసు టిక్కిలి పరి శుభ్రమైనదిన్ని, సోడా, లిమినేడు తదితరమైన పానీయములను తయారుచేయుటకు పునయోగించ వచ్చునని మేము పూచీపడి వక్కాణించి చెప్పగల వారము.

ధరలున్న గ్యాసునుగురించి కావలసిన యితర అంశములను తెలియగోరువారు ఈదిగువ చిరు నామాదారువారికి ప్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

మేనేజర్:

డి. ఎస్. & ఎం. కంపెని లిమిటెడ్డు, చామరకోట, గోదావరిజిల్లా

రు 500-లు ప్రథమబహుమానము

జ్యోతిషరహస్యబహుమానపరీక్ష

31-12-22 తేదీని జరుగును.

కడు నులభము. ఫల వర్ధిలము. ఈ బహుమానముల కొరకు అక్షరజ్ఞానముగల పత్రికారులు ప్రయత్నించుచేయవచ్చును.

ఈ పరీక్షకు శ్రీలును, పురుషులును కూడ దాఖలు లను చేయవచ్చును. ఎరియిండ్ల వారు కూర్చుండి “జ్యోతిష రహస్య” గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్షకర్తలకు గదు తర ములు ప్రాయవచ్చును. మాకేరింగజ్యోతిషనిలయమునుంచి మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథ ముతో పంపబడుదరఖాస్తును 20-12-22 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించవలెను. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు. జ్యోతిషబహుమానము రు 500-0-0. శ్రీశ్రీకు బహుమా నము రు 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షలలో లాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగట్టులు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈజ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేకమందిచే కొని యాదబడినది. ఒకప్రతి వెల రు 2-3-0 పుస్తకములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు ప్రాసి, వి. పి. గా పంపబడును.

శ్రీకళింగ జ్యోతిషనిలయం,

విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

ఈ బహుమాన గుర్తు

కత్తికట్టలు — చాకులు కప్ప తాళములు. ఆంధ్రసాహిత్యచే చేయబడినది. ప్రోత్సహింపును. వెంటనే ధరల కట్టలవారుకు ప్రాయము. వి. మొకటేళ్ళపాటు అండ్ కో కట్టలకు అండ్ లాక్ డేర్యు నిగి తెగ్గవలెను (గోదావరిజిల్లా) కట్టలకే అట్లెను పంపిస్తే చాక్ తెగ్గవలెను. ఈ బహుమానములకు మామూలుగా వచ్చుచున్న యిచ్చు అయిదు

వనోపధిసరస్వరిల్లా

పత్రికానికను బోగొట్టి రత్తమును ముద్దెముడు చేయుటకు మేము కేరన్నిక గాంచినది ధర 1-10-0 ఇండియా సిల్కానెండు ఎచ్చటికైతే కహాలాఖరు) ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము వి. డి. సావంతి నెం 144 కనకవాడీ, గోదావరి